БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

16 йил чиқиши.
№ 19 (4010).
28 ЯНВАРЬ
СЕШАНБА
1969 ЙИЛ
Баҳоси 2 тийин.

ИНТИЛИШ САМАРАСИ

Чирчиқ электрохимия комбинатида меҳнатни илмий ташкил этиш (НОТ) бўлими иш бошлаганига эндигина икки йилдан ошди.

Қисқа давр ичида бўлим кўзга кўринарли муваффақиятларга эришди. Икки йиллик комплекс планда кўзда тутилган 25 дан ортиқ тадбир амалга оширилди. Бу эса корхонага бир неча юз минг сўм иқтисодий фойда келтирди.

НОТ бўлими тадбири билан бултур тунги смена тугатилди. Баъзи цехларда эса ижодий бригадалар тузилиб, уларга бириктилган инженер-техник ходимлар, пешқадам ишчилар НОТ планларини ишлаб чиқишда актив иштирок қилган эдилар. Янги йилда ҳам бу тадбирлар яхши самара бермоқда.

Бўлимнинг бевосита цехлар билан алоқа боғлаши ҳар қайси цехнинг ўзига хос шароитини тўла ҳисобга олиш имкониятини яратмоқда. Бўлимдан ҳар бир цехга комфорт шароити бўйича тавсияномалар берилдпти. Бу цехдаги иш шароити, ранг, шовқинни ҳисобга олган ҳолда тузилади. Бўлим жойлашган хоналарга кирсангиз буни яққол ҳис этасиз. Зарур инструкциялар деворга осиб қўйилган.

Яна характерлиси шуки, бу ерда цех деворларини, ундаги ишлаб чиқариш воситаларини қандай рангга бўяш ҳақида Италия саноат виставкасининг тажрибалари билан ҳам танишиш мумкин.

НОТ бўлими ҳозирги кунда мамлакатимизнинг 15 дан ортиқ — Москва, Ленинград, Рига, Киев, Пермь сингари йирик шаҳарларидаги корхоналар билан мунтазам тажриба алмашиб турибди, бир-бирларига ёзишмалар юборишади.

Бўлимда ҳаммаси бўлиб 8 киши ишлайди, шундан 7 киши олий маълумотли мутахассислардир. Улар орасида электрик, механик, технолог, экономист, химик ҳам бор. Бу эса корхона ишлаб чиқаришининг барча соҳаларини қамраб олишга катта ёрдам бермоқда.

Ўртоқ Тодор Живковнинг Тошкент аэропортида кутиб олиниши. И. Душин фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

Суратда: ўртоқ Тодор Живков мактаб пойдеворига дастлабки ғиштларни қўймоқда. А. Палехов фотоси.

СОВЕТ-БОЛГАР ДЎСТЛИГИ МУСТАҲКАМЛАНСИН!

БОЛГАРИЯЛИК ДЎСТЛАР ЎЗБЕКИСТОНДА

Тошкент аэропорти Болгария Халқ Республикаси, Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР Давлат байроқлари билан безатилди. 27 январь куни республика пойтахти азиз меҳмон — Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Болгария Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси Тодор Живковни зўр самимият билан кутиб олди. У Ҳиндистонга қилган сафаридан ўз юртига қайтиб кетаётган эди.

Болгария Халқ Республикасининг ташқи ишлар министри И. Башев, Болгария Халқ Республикаси машинасозлик министри М. Иванов, Болгария Халқ Республикаси ташқи савдо министрининг ўринбосари О. Тихомиров, Болгария деҳқончилик халқ союзи доимий ваколатхонасининг аъзоси, Болгария Халқ Республикаси халқ мажлиси бюроси раисининг ўринбосари Я. Марков ва Болгария ҳукумат делегациясининг бошқа аъзолари ҳам Тошкентга келдилар.

Тошкентликлар азиз меҳмонни табриклаб кутиб олиш билан республика барча меҳнаткашларининг қардош болгар халқи билан дўстлигини тўхтовсиз мустаҳкамлашга самимий интилаётганлигини зўр куч билан намойиш қилиб кўрсатдилар. Тошкент ва Андижон областлари меҳнатчиларининг Болгариядаги Хасково ва Ямбол округларининг ишчилари, деҳқонлари ва меҳнаткаш зиёлилари билан анъана тусига кириб қолган алоқалари ана шу дўстликнинг ёрқин кўринишидир. Ўзбекистон шаҳарлари ва қишлоқларининг бутун аҳолиси социалистик қурилишда болгариялик дўстларига янгидан-янги муваффақиятлар тилайдилар.

Тошкент аэропортида Тодор Живков ва унга ҳамроҳ бўлиб келган кишиларни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари И. Г. Анисимкин, В. Г. Ломоносов, Н. Г. Ляпченко, М. М. Мусахонов, М. А. Абдураззоқов, С. Р. Расулов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари С. К. Зиёдуллаев И. В. Марцинюк, М. З. Мирзааҳмедов. А. Р. Хўжаев ва республиканинг бошқа раҳбар ходимлари, Тошкент меҳнаткашларининг вакиллари кутиб олдилар. Кутиб олувчилар орасида Ўзбекистон пойтахтидаги болгар граждaнлари ҳам бор эди.

* * *

Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Болгария Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси Тодор Живков ва унинг ҳамроҳлари Тошкентга келганларидан кейин орадан бир оз вақт ўтгач шаҳарнинг диққатга сазовор жойлари билан танишдилар.

Пахтадек оппоқ қор билан қопланган Ўзбекистон пойтахти болгар дўстларимиз кўз ўнгида ўзининг бутун улуғворлиги билан намоён бўлди. Ҳатто ҳозирги совуқ кунларда ҳам шаҳарнинг қурилиш майдончаларида иш тўхтатилган эмас. Улар ҳамма жойда янги-янги кварталларни қуршаб олган башняли кранларни, барча совет республикалари вакиллари қурган шинам уй-жой биноларни кўришди.

Меҳмонлар тушган машиналар Россия Федерациясининг турли шаҳарларидан келган бинокорлар қурган кварталларга йўл олади. Болгариянинг пойтахти муаззам София номи билан аталган проспектга шу кунларда болгар бинокорлари келишди. Улар Хасково округи меҳнаткашларининг Тошкентга ажойиб туҳфаси бўлган жуда катта мактаб биносини қуриш учун келишган.

Дастлабки кубометр тупроқ қазиб олинган котлован ёнида минглаб тошкентликлар тўпланишди. Улар азиз меҳмонларни шарафловчи, бузилмас болгар—совет дўстлигини шарафловчи транспарантларни кўтариб келишди.

Шу ерда митинг бошланади. Митингни Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари С. Р. Расулов очади. Болгария, Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР давлат гимнларининг садолари улуғвор янграйди.

Октябрь районидаги 14-мактаб ўқитувчиси, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ўқитувчи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони О. Шарофиддинов минбарга чиқади. У 1060 ўринли мактабни тортиқ қилганликлари учун болгариялик дўстларга сидқидилдан миннатдорчилик билдиради.

— Ана шу бино қардошлигимизнинг рамзи бўлиб қолсин,— деди митинг аҳлининг қарсаклари остида кекса муаллим.

Тошкент авиация заводи электриклар бригадири С. И. Иванова, тўқимачилик комбинатининг арқоқчиси Социалистик Меҳнат Қаҳрамони М. Йўлдошева Тодор Живковга, болгариялик барча дўстларга, бутун болгар халқига қизғин салом йўллайдилар. Тошкент политехника институтида таълим олаётган болгар йигити Иван Койчев социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари меҳнаткашлари бирлигининг улуғворлиги ҳақида, совет—болгар дўстлигининг қудратли кучи ҳақида гапирди.

Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Болгария Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси Тодор Живковга сўз берилади.

Гулдурос, давомли қарсаклар билан бир неча марта бўлиниб турган ўзининг ёрқин нутқида Тодор Живков Ўзбекистон меҳнаткашларига шодиёна кутиб олганликлари, қардошлик ҳис-туйғуларини изҳор қилганликлари учун самимий миннатдорчилик билдирди. Бизнинг дўстлигимиз, деб таъкидлади у, асрлардан бери яшаб келмоқда ва доимо яшайверади. У абадий ва бузилмасдир.

Тодор Живков Хасково округи меҳнаткашларининг тошкентликларга тортиқ қилган туҳфаси аҳамиятини юксак баҳолади. Қурилаётган мактаб, деб таъкидлади у, болгар—совет дўстлигининг ажойиб тимсоли бўлиб қолиши шубҳасиз.

Қарсаклар тағин ҳам кучаяди. Тодор Живков котлованга тушиб, бўлажак мактаб пойдеворига дастлабки ғиштларни қўяди. Болгар, ўзбек ва рус тилларида ёзилган мактуб пўлат капсулага жойланиб фундамент остига қўйилади. Мактубда: бу мактаб Совет Иттифоқи билан Болгария халқлари ўртасидаги абадий қардошлик ва бузилмас дўстлик шарафига қурилади, деб ёзиб қўйилган.

Азиз меҳмон котловандан чиқиб қўлига белкурак олади. КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов ва республиканинг бошқа раҳбар ходимлари билан ҳамда ўзига ҳамроҳ бўлиб келган кишилар билан бирга у дўстлик кўчати ўтқазади.

* * *

Шу куни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети билан республика ҳукумати Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Болгария Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси Тодор Живков шарафига зиёфат бердилар.

(ЎзТАГ).

БЕШ ЙИЛЛИК ОДИМЛАРИ

СССР ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ 1968 ЙИЛГИ ДАВЛАТ ПЛАНИНИНГ БАЖАРИЛИШ ЯКУНЛАРИ ТЎҒРИСИДА

СССР Марказий статистика бошқармасининг ахбороти

1968 йилда Совет Иттифоқининг халқ хўжалиги тез суръатлар билан ривожлантирилди. Мамлакатимиз меҳнаткашлари В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани авж олдириб, беш йилликнинг учинчи йили — 1968 йилда экономика, фан ва маданиятни ривожлантиришда халқ фаровонлигини оширишда янги муваффақиятларга эришдилар.

Халқ хўжалиги қандай суръатлар билан ривожланиб борганлигини қуйидаги маълумотлар кўрсатиб турибди

	1968 йилда 1967 йилга нисбатан процент ҳисобида
Истеъмол ва жамғарма учун фойдаланилган миллий даромад	107.2
Саноат маҳсулоти	108.1
шу жумладан:	
«А» группаси	108.0
«Б» группаси	108.3
Қишлоқ хўжалиги маҳсулоти	103.5
Асосий фондларни ишга тушириш	106
Капитал маблағ сарфлаш	108
Ҳамма турдаги транспортнинг юк обороти	107
Ишчи ва хизматчиларнинг умумий сони	103.5
Меҳнат унумдорлиги:	
саноатда	105
Колхоз ва совхозларда	105
Қурилишда	104
Темир йўл транспортида	105,5
Халқ хўжалигидаги фойда (таққосланувчи нархларда)	113
Халқ хўжалигидаги иш ҳақи фонди	111
Ижтимоий истеъмол фонди	111
Ишчи ва хизматчиларнинг пул билан оладиган ўртача иш ҳақи	107.5
Аҳоли жон бошига ҳисоблаганда меҳнаткашларнинг реал даромадлари	106.1
Чакана товар обороти	108.7
Ташқи савдо обороти	108
Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш ишларининг ҳажми	117
Ўрта махсус ўқув юртларидаги ўқувчиларнинг сони	102.3
Олий ўқув юртларидаги студентларнинг сони	103.7

Саноатда асосий кўрсаткичлар юзасидан белгиланган план ошириб бажарилди. Кўмир ва газ қазиб чиқариш пўлат қувурлар автоматлаштириш приборлари воситалари, минерал ўғитлар, алюминий, қўрғошин, рух, никель, титан, қалайи ишлаб чиқариш олмос қазиш, ип-газлама ва жун газлама, чарм пойафзал, ўсимлик ёғи, чой, кондитер моллар ва саноат маҳсулотининг бир қанча турлари ишлаб чиқариш йиллик плани муддатидан олдин бажарилди.

1968 йилда қишлоқ хўжалигининг ялпи маҳсулоти 81 миллиард сўмлик бўлди ва шундан олдинги ҳамма йиллардагидан ошиб кетди. Қишлоқ хўжалигининг кўпчилик маҳсулотларини давлат йўли билан харид қилиш планлари ошириб бажарилди.

Халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш анча кўпайтирилди. Ўтган йили истеъмол буюмлари ишлаб чиқариш («Б» группаси) суръатлари планда кўзда тутилганидек ишлаб чиқариш воситалари ишлаб чиқариш («А» группаси)ни ривожлантириш суръатларидан бир мунча ортиқ бўлди.

Умуман халқ хўжалигида, шунингдек министрликлар, идораларнинг ва иттифоқчи республикаларнинг кўпчилигида фойда олиш плани ошириб бажарилди.

Беш йилликнинг уч йили мобайнида халқ хўжалигини юксалтириш суръатлари асосий кўрсаткичлар — миллий даромад, саноат ишлаб чиқариши, транспортнинг юк обороти, чакана товар обороти, аҳолининг реал даромадлари, ишчи ва хизматчиларнинг ўртача иш ҳақи, колхозчиларнинг меҳнатига тўланадиган ҳақ бўйича КПСС XXIII съезди Директиваларида беш йиллик учун кўзда тутилган ўртача йиллик суръатларидан илдамлаб кетди.

I. САНОАТ

Саноат маҳсулотини реализация қилиш ва маҳсулотнинг кўпчилик энг муҳим турларини ишлаб чиқариш йиллик плани ошириб бажарилди.

Саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш 8,1 процент кўпайтирилди. Саноатнинг энг муҳим тармоқлари — металлургия, машинасозлик, химия, нефтни қайта ишлаш саноати, электр-энергетика, енгил саноат ва саноатнинг бошқа тармоқлари юксак суръатлар билан ривожлантирилди.

Беш йилликнинг уч йили мобайнида умуман саноат ишлаб чиқариши ҳажми беш йиллик планга доир директиваларда кўзда тутилган 26-27 процент ўрнига 29 процентдан зиёд кўпайди.

Саноатнинг энг муҳим тармоқларида маҳсулот ишлаб чиқариш 1967 йилга нисбатан қуйидагича кўпайди:

Электр энергетика	10 процент
Ёқилғи саноати	4 процент
Қора ва рангли металлургия	7 процент
Химия ва нефть химияси саноати	12 процент
Машинасозлик ва металл ишлаш	12 процент
Ўрмон, ёғочсозлик ва целлюлоза-қоғоз саноати	4 процент
Бинокорлик материаллари саноати	7 процент
Енгил саноат	9 процент
Озиқ-овқат саноати	5 процент
Саноат маҳсулотининг умумий ҳажмидан — маданий-маиший моллар ва рўзғор буюмлари ишлаб чиқариш	15 процент

Йил охирига келиб, 27 мингта саноат корхонаси планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системаси асосида ишлаб бутун саноат маҳсулотининг 72 процентдан кўпроғини ишлаб чиқарди ва фойданинг 80 процентдан кўпроғини берди. Янги системада ишлаган корхоналар саноат маҳсулотини реализация қилиш планини ошириб бажарди. Шу корхоналарда ишлаб чиқариш ҳажми шундан аввалги йилдагига нисбатан 8.3 процент, меҳнат унумдорлиги 5.6 процент, фойда олиш 15 процент кўпайди.

Приборсозлик, автоматлаштириш воситалари ва бошқарув системалари министрлигининг корхоналари 1968 йилга қадар ҳам планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системасига ўтказилган эди; ўтган йили Оғир энергетика ва транспорт машинасозлиги министрлиги; электр-техника саноати министрлиги; химия ва нефть машинасозлиги министрлиги: автомобиль саноати министрлиги, трактор ва қишлоқ хўжалиги машинасозлиги министрлиги; қурилиш, йўл ва коммунал машинасозлиги министрлиги; ўрмон ва ёғочсозлик саноати министрлиги: целлюлоза қоғоз саноати министрлиги ва бошқа баъзи бир министрликлар корхоналарни планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системасига батамом ўтказиб бўлдилар.

Айрим министрликларда маҳсулотни реализация қилиш ва ишлаб чиқаришни ривожлантириш суръатлари плани қандай бажарилганлиги тўғрисидаги маълумотларни қуйидагилардан билиш мумкин:

	Йиллик планнинг бажарилиш проценти	1968 йилда 1967 йилга нисбатан процент ҳисобида
СССР энергетика ва электрлаштириш министрлиги	100.7	110
СССР Нефть чиқариш саноати министрлиги	100.8	107
СССР Нефтни қайта ишлаш ва нефть химияси саноати министрлиги	100.9	108
Газ саноати министрлиги	100.6	110
СССР Кўмир саноати министрлиги	102	101
СССР Қора металлургия министрлиги	101	106
СССР Рангли металлургия министрлиги	102	109
СССР Химия саноати министрлиги	100,9	113
Оғир энергетика ва транспорт машинасозлиги министрлиги	102	106
Электр техника саноати министрлиги	102	110
Химия ва нефть машинасозлиги министрлиги	100,9	112
Станоксозлик ва асбобсозлик саноати министрлиги	101	111
Приборсозлик, автоматлаштириш воситалари ва бошқарув системалари министрлиги	104	118
Автомобиль саноати министрлиги	101	111
Трактор ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги министрлиги	100.7	107
Қурилиш, йўл ва коммунал машинасозлик министрлиги	101	111
Енгил ва озиқ-овқат саноати учун машинасозлик ва рўзғор асбоблари министрлиги	100.9	109
СССР ўрмон ва ёғочсозлик саноати министрлиги	100,7	103
Целлюлоза-қоғоз саноати министрлиги	100,7	108
СССР Бинокорлик материаллари саноати министрлиги	99,4	106
СССР Енгил саноати министрлиги	101	108
СССР Озиқ-овқат саноати министрлиги	103	106
СССР Гўшт ва сут саноати министрлиги	100,8	105
СССР Балиқ хўжалиги министрлиги	101	101
СССР Министрлар Совети ҳузуридаги микробиология саноати бош бошқармаси	101	112
Медицина саноати министрлиги	103	114

Иттифоқдош республикаларнинг бутун саноатида, шу жумладан иттифоқ қарамоғидаги саноатда ҳам маҳсулот реализация қилиш плани қандай бажарилганлигини ва ишлаб чиқаришни ривожлантириш суръатлари қандай бўлганлигини қуйидаги рақамлардан кўриш мумкин:

	Йиллик планнинг бажарилиш проценти	1968 йилда 1967 йилга нисбатан процент ҳисобида
РСФСР	102	108
Украина ССР	102	108

(Давоми иккинчи бетда).

БЕШ ЙИЛЛИК ОДИМЛАРИ

(Боши биринчи бетда).

Белоруссия ССР	103	112
Ўзбекистон ССР	101	104
Қозоғистон ССР	102	109
Грузия ССР	101	108
Озарбайжон ССР	100.8	104
Литва ССР	103	111
Молдавия ССР	105	113
Латвия ССР	103	109
Қирғизистон ССР	103	111
Тожикистон ССР	102	105
Арманистон ССР	103	107
Туркманистон ССР	101	105
Эстония ССР	103	108

Барча иттифоқдош республикалар саноат маҳсулотининг кўпчилик энг муҳим турларини реализация қилиш ҳажми бўйича ҳам, ишлаб чиқариш бўйича ҳам йиллик планни ошириб бажардилар.

Умуман мамлакатда натура ҳолда ишлаб чиқарилган маҳсулотни қуйидаги маълумотлардан билиш мумкин:

	1968 йилда ишлаб чиқарилди	1968 йилда 1967 йилга нисбатан процент ҳисобида
Электр энергия—миллиард киловатт-соат	638	109
Нефть—миллион тонна	309	107
Газ—миллиард кубометр	171	107
Кўмир—миллион тонна	594	99,8
Шу жумладан коксланувчи кўмир	155	105
Чўян—миллион тонна	78.8	105
Пўлат—миллион тонна	107	104
Прокат—жами—миллион тонна	85,2	104
Шу жумладан тайёр прокат	74,0	105
Пўлат қувурлар:		
Миллион метр	1751	107
Минг тонна	11211	106
Темир руда—миллион тонна	177	105
Минерал ўғитлар—миллион тонна:		
Таркибидаги тўйимли моддалар юз процентлига айлантириб ҳисоблаганда	10.2	109
Шартли бирликларда	43.4	108
Ўсимликларни ҳимоя қилишнинг химиявий воситалари—минг тонна:		
Таъсир қилувчи моддаси юз процентлига айлантириб ҳисоблаганда	136	110
Шартли бирликларда	243	109
Кальцийлаштирилган сода—минг тонна	3292	104
Каустик сода—минг тонна	1658	109
Олтингугурт кислотаси—минг тонна	10166	104
Пластмассалар ва синтетик смолалар—минг тонна	1293	116
Химиявий толалар—минг тонна	554	108
Автомобиль покришкалари—миллион дона	31.8	107
Турбиналар—миллион киловатт	15.7	107
Турбиналарга генераторлар—миллион киловатт	14.5	99.7
Ўзгарувчан ток электр двигателлари—миллион киловатт	33.8	103
Металл қирқиш станоклари—минг дона	200	102
Темирчилик-пресс машиналари—минг дона	42.1	102
Автоматлаштириш ва ҳисоблаш техникаси приборлари, воситалари—миллион сўмлик	2181	116
Металлургия машина-ускуналари—минг тонна	312	108
Нефть аппаратлари—минг тонна	125	89
Химия машина ускуналари ва улар учун запас қисмлар—миллион сўмлик	448	104
Тўқимачилик станоклари—минг дона	17.6	83
Магистрал тепловозлар—секция ҳисобида	1499	100,1
Магистрал электровозлар—минг от кучи ҳисобида	2476	87
Магистраль юк вагонлари минг дона	48.1	110
Автомобиллар—минг дона	800.9	110
Шу жумладан:		
Юк автомобиллари	478.2	109
Енгил автомобиллар	280.3	111
Автобуслар	42.4	106
Тракторлар—минг дона	423	105
Қишлоқ хўжалик машиналари, жами—миллион сўмлик	1766	106
Қишлоқ хўжалик машиналарининг запас қисмлари—миллион сўмлик	249	102
Дон комбайнлари—минг дона	101	100,1
Экскаватор—минг дона	26.9	104
Бульдозерлар—минг дона	29.6	110
Иморатбоп ёғоч ташиб олиш (колхозлар тайёрлаган ёғоч бу ҳисобга кирмайди)—миллион кубометр	265	99.6
Қоғоз—миллион тонна	4.0	104
Цемент—миллион тонна	87.5	103
Йиғма темир-бетон—миллион кубометр	74	105
Иморатбоп ғишт (колхозлар ишлаб чиқаргани бу ҳисобга кирмайди)—миллион дона	36.6	100.2
Шифер—миллиард шартли тахта	5.1	106
Томга ёпиладиган юмшоқ материал—миллион квадрат метр	1171	98
Дераза ойнаси—миллион квадрат метр	214	104
Асбоцемент қувурлар—минг шартли километр	43.3	107
Газламалар—миллион квадрат метр:		
Ип газламалар	6115	103
Жун газламалар	585	107
Зиғир толасидан тўқилган газламалар	676	105
Шойи газламалар	950	101
Тикилган буюмлар—миллиард сўмлик	13.4	115
Ички трикотаж—миллион дона	824	102
Устки трикотаж—миллион дона	302	118
Чарм пойафзал—миллион жуфт	597	106
Гўшт—жами—миллион тонна	11.6	100.3
Шу жумладан саноат ишлаб чиқарган гўшт	6.6	102
Колбасалар—миллион тонна	2.2	108
Балиқ овлаш ва денгиз маҳсулотлари олиш—миллион тонна	6.7	103
Сариёғ, пишлоқ ва сутдан тайёрланган бошқа маҳсулотлар (сутга айлантириб ҳисоблангaнда)—миллион тонна	44	104
Қанд-шакар, жами — миллион тонна	10,8	108
Шу жумладан қанд лавлагидан олинган шакар	9.0	107
Ўсимлик ёғи—миллион тонна	3.2	105
Кондитер маҳсулотлар—миллион тонна	2.5	107
Натура ҳолидаги чой (навли)—минг тонна	81.9	106
Консервалар—миллиард банка	9.5	106
Совун—миллион тонна	1.7	101
Синтетик кир ювиш воситалари—минг тонна	345	139
Соатлар—миллион дона	36	105
Радиоприёмниклар ва радиолалар—миллион дона	7.0	109
Телевизорлар—миллион дона	5.7	116
Холодильниклар—миллион дона	3.2	117
Кир ювиш машиналари—миллион дона	4.7	109
Мотоцикль ва мотороллерлар — минг дона	802	102
Велосипед ва мотовелосипедлар—миллион дона	4.3	102
Мебель—миллиард сўмлик[1])	2.4	110

Аввалги йилдагига нисбатан 21 миллион кўп тонна нефть, 12 миллиард кубометр кўп газ, 4 миллион тонна кўп чўян, 4.3 миллион тонна кўп пўлат, 3.4 миллион тонна кўп тайёр прокат, 3.4 миллион тонна кўп минерал ўғит, 21 минг тонна кўп ўсимликларни ҳимоя қилувчи химиявий воситалар, 2.1 миллион дона кўп автомобиль покришкаси ишлаб чиқарилди. Алюминий, қўрғошин, мис, рух, никель, титан ва бошқа рангли металлар, нефть химияси ва нефтни қайта ишлаш маҳсулотлари ҳамда маҳсулотнинг бошқа кўпгина турларини **ишлаб чиқариш кўпайди.**

Халқ истеъмоли молларн ишлаб чиқариш кўпайди, жумладан: ҳамма турдаги газламалар 286 миллион квадрат метр, устки трикотаж 47 миллион дона, тикилган буюмлар 1,8 миллиард сўмлик, чарм пойафзал 36 миллион жуфт, калбасалар 169 минг тонна, сариёғ, пишлоқ ва сутдан тайёрланган бошқа маҳсулотлари (сутга айлантириб ҳисобланган) қарийб 2 миллион тонна, ўсимлик ёғи 137 минг тонна, консервалар 573 миллион банка, радиоприёмниклар ва радиолалар 552 минг дона, телевизорлар 786 минг дона, кир ювиш машиналари 377 минг дона, мебель 200 миллион сўмликдан зиёд кўп ишлаб чиқарилди.

Саноатда машина ускуналардан анча унумли фойдаланилди. Масалан, қора металлургияда домна печлари ҳажмидан фойдаланиш 2.6 процент яхшиланди ва мартен печлари тубининг ҳар квадрат метри майдонидан олинадиган ўртача суткалик пўлат 1.8 процент кўпайди; электр станцияларда ҳар киловатт соат электр энергия ҳосил қилишга сарфланадиган ёқилғи миқдори 2 процент камайди; нефть чиқариш саноатида кон-қудуқлардан нефть чиқариб олиш кўпайди.

Ўтган йили нефть, табиий газ, қора ва рангли металл рудалари, химия хом ашёсининг аниқланган запаслари кўпайтирилди; нефть, табиий газ, олтин ва бошқа фойдали қазилмаларнинг янги конлари очилди.

Саноатда **меҳнат унумдорлиги** шундан олдинги йилга нисбатан 5 процент ошди.

Маҳсулот таннархини камайтиришнинг саноат корхоналари белгилаган плани ошириб бажарилди.

Саноатнинг **фойдаси** 1967 йилга нисбатан 14 процент кўпайди. **Жамғарма тўплаш йиллик плани ошиғи билан адо этилди.**

Умуман саноатда йиллик план муваффакиятли бажарилгани ҳолда ишлаб чиқариш ва маҳсулотни реализация қилиш, меҳнат унумдорлигини ошириш, жамғарма тўплаш ва маҳсулот таннархини камайтириш планларини бажармаган корхоналар ҳам бор. Каустик сода, айрим нефть маҳсулотлари, темирчилик пресс машиналари, тракторлар, холодильниклар ишлаб чиқариш, ёғоч ташиб олиш, қоғоз, цемент, иморатбоп ғишт, ички трикотаж, балиқ маҳсулотлари ва бошқа айрим маҳсулотларни ишлаб чиқариш йиллик плани бажарилмади.

Кейинги йилларда ишга туширилган бир қанча саноат объектларининг лойиҳадаги қувватини ўзлаштириш соҳасидаги камчиликлар батамом тугатилгани йўқ.

Илмий-тадқиқот, лойиҳалаш, конструкторлик ташкилотлари ва саноат корхоналари халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларида фан-техника тараққиёти проблемаларини ҳал қилиш юзасидан илмий тадқиқотлар олиб борди. Янги машиналар, ускуналар, аппаратларнинг 3 мингга яқин нусхалари ва приборларнинг 1200 та турли янги типлари яратилди ва тайёрланди. Техникавий-иқтисодий ва эксплуатация кўрсаткичлари яхши бўлган минг турдан ортиқ янги маҳсулотни ишлаб чиқариш ўзлаштирилди ва кўплаб ишлаб чиқаришга киришилди; шу билан бирга эскирган конструкция ва моделдаги бир неча юз хил маҳсулотни ишлаб чиқариш тўхтатилди.

Халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларида янги машиналар, механизмлар, материаллар ва анча мукаммал технология жараёнлари жорий этилди, ишлаб чиқаришни янада комплекс механизациялаш ва автоматлаштириш амалга оширилди. Бироқ илмий-тадқиқот ташкилотлари ва кўпгина министрликларнинг корхоналари фан ва техника муваффақиятларини жорий этиш планларини тўла-тўкис бажарганлари йўқ.

Техника тараққиёти ихтирочилар билан рационализаторларнинг актив иштирокида амалга оширилди. Халқ хўжалигига **салкам 3 миллионта ихтиро ва рационализаторлик таклифи жорий этилди. Бу эса бир йилга ҳисоблаганда 2,3 миллиард сўмликдан ортиқ тежам беради.**

II. ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ

1968 йилда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш кўпайди, колхоз ва совхозларнинг моддий-техника базаси мустаҳкамланди. Мамлакатнинг бир қанча районларида об-ҳаво шароити мураккаб келганига қарамай, колхоз ва совхозлар 169.2 миллион тонна (10,3 миллиард пуд) дон йиғиштириб олдилар.

Дон етиштириш қуйидаги маълумотлар билан ифодаланади:

	1961—1965 йиллар (йилига ўрта ҳисобда)	1966 йил	1967 йил	1968 йил
Ялпи дон ҳосили—миллион тонна	130.3	171.2	147.9	169.2
Дон ҳосилдорлиги—гектар бошига центнер ҳисобида	10.2	13.7	12.1	13.9

1968 йилда **ялпи дон ҳосили** энг серҳосил келган қарийб 1966 йил даражасида бўлди ва 1961—1965 йиллардаги ўртача йиллик етиштирилган дон миқдоридан 30 процент кўп бўлди, дон ҳосилдорлиги эса 1966 йилги даражадан ошиб кетди.

Ўтган йили **ялпи шоли ҳосили** бир миллион тоннадан ортиқ бўлди. Бу эса 1967 йилдагидан 17 процент кўп ва 1961—1965 йиллардаги ҳосилдан ўрта ҳисобда 2.7 баравар зиёддир.

Дон харид қилиш давлат плани ошириб бажарилди. Давлат ресурсларига 69 миллион тонна (4 миллиард 214 миллион пуд) дон тушди.

1968 йилда бошқа асосий қишлоқ хўжалик экинларидан ҳам мўл ҳосил етиштирилди. Буни қуйидаги жадвалдан ҳам кўриш мумкин:

	1961—1965 йиллар (йилига ўрта ҳисобда)	1966 йил	1967 йил	1968 йил
Ялпи ҳосил—миллион тонна				
Пахта	5.0	6.0	6.0	6.0
Қанд лавлаги (саноат учун)	59.2	74.0	87.1	93.6
Кунгабоқар	5.07	6.15	6.61	6.64
Картошка	81.6	87.9	95.5	101.6
Сабзавот	16.9	17.9	20.5	18.5
Ҳосилдорлик—гектаридан центнер ҳисобида				
Пахта	20.6	24.3	24.5	24.3
Қанд лавлаги (саноат учун)	165	195	230	263
Кунгабоқар	11.2	12.2	13.8	13.6
Картошка	94	105	115	122
Сабзавот	116	125	141	129

Пахта, қанд лавлаги, кунгабоқар, картошка, меза **харид қилиш давлат плани** ортиғи билан бажарилди. Сабзавот харид қилиш плани бажарилмай қолди.

1 январдаги рўйхатга олиш маълумотлари бўйича **маҳсулдор чорва моллар туёғи** қуйидагича бўлди (миллион бош):

	1966 йил	1967 йил	1968 йил	1969 йил
Хўжаликларнинг барча категориялари				
Қорамол	93.4	97.1	97.2	95.7
Шу жумладан сигирлар	40.1	41.2	41.6	41.2
Чўчқалар	59.6	58.0	50.9	49.0
Қўй ва эчкилар	135.3	141.0	144.0	146.1
Колхозлар, совхозлар ва бошқа давлат хўжаликлари				
Қорамол	65.6	67.8	68.7	68.4
Шу жумладан сигирлар	23.5	24.1	24.5	24.5
Чўчқалар	41.4	41.5	37.3	36.2
Қўй ва эчкилар	103.1	107.7	110.4	111.8

Ўтган йили асосан аҳолининг шахсий ёрдамчи хўжаликларида қорамол ва чўчқалар камайтирилиши ҳисобига бу моллар туёғи бир оз озайди. Жамоат хўжаликларида моллар туёғи тахминан шундан олдинги йил даражасида қолди.

Колхоз ва совхозларда **молларнинг маҳсулдорлиги ошди.** Буни қуйидаги маълумотлардан ҳам кўриш мумкин:

	1965 йил	1966 йил	1967 йил	1968 йил
Бир сигирдан йилига ўрта ҳисобда соғиб олинган сут—килограмм	1987	2021	2128	2232
Бир қўйдан йилига ўртача қирқиб олинган жун—килограмм	2,87	2.89	2.95	3.02
Бир товуқдан йилига ўрта ҳисобда олинган тухум—дона	132	138	143	152

Молларнинг бир суткада семириши, шунингдек гўштга сўйиладиган молларни семизлиги ошди.

Хўжаликларнинг барча категорияларида **чорвачилик маҳсулотлари етиштириш** қуйидаги маълумотлар билан ифодаланади:

	1961-1965 йиллар (йилига ўрта ҳисобда)	1966 йил	1967 йил	1968 йил
Гўшт (сўйилган вазнда) миллион тонна	9.3	10.7	11.5	11.6
Сут—миллион тонна	64.7	76.0	79.9	82.1
Тухум—миллиард дона	28.7	31.7	33.9	35.5
Жун—минг тонна	362	371	395	413

Чорвачилик маҳсулотларини давлат йўли билан харид қилиш кўпайди:

Хўжаликларнинг барча категорияларида харид қилинган чорвачилик маҳсулотлари

	1961-1965 йиллар (йилига ўрта ҳисобда)	1966 йил	1967 йил	1968 йил
Чорва парранда—миллион тонна				
тирик вазнда	8.6	10.3	11.5	11.9
Сўйилган вазнда	5.2	6.5	7.2	7.4
Сут—миллион тонна	31.1	40.1	42.5	44.0
Тухум—миллиард дона	8.7	11.6	12.9	14 00

Чорвачилик маҳсулотлари харид қилиш давлат плани ошириб бажарилди.

Колхозларнинг ялпи даромади 1967 йилдагига нисбатан 4 процентдан зиёд кўпайди.

Совхозлар умуман 1967 йилни фойда олиб тугалладилар; совхозларни тўла хўжалик ҳисобига ўтказиш давом этмоқда. 1968 йилда **планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги шароитида 800 дан кўпроқ совхоз ишлади;** бу совхозлар фойда олиш планини 8 процент ошириб адо этдилар.

Шу билан бирга колхоз ва совхозларнинг ишида нуқсонлар ҳам бор эди. Бир қанча районларда қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосилдорлиги ва чорва маҳсулдорлиги паст даражада қолмоқда, чорвачилик маҳсулотлари етиштириш секин ўсмоқда, маҳсулот таннархи, айниқса чорвачилик маҳсулоти таннархи баланд бўлиб қолмоқда; бир қанча совхозлар йилни зарар кўриб тугалладилар; меҳнат унумдорлигини яна ҳам тезроқ ўстириш учун имкониятлардан етарли даражада фойдаланилмаётир.

Қишлоқ хўжалигини замонавий техника билан таъминлаш давом эттирилди. Ўтган йили давлат ва колхозларнинг қишлоқ хўжалигига сарфлаган маблағи 14.7 миллиард сўмни ташкил этди ёки 1967 йилдагидан 12 процент кўп бўлди.

Қишлоқ хўжалиги физик бирликда ҳисоблаганда 292 минг трактор, шу жумладан 109 минг ҳайдов трактори; 146 минг юк автомобили ва ихтисослаштирилган автомобиль, 98 минг ғалла ўриш комбайни, 5.9 минг картошка йиғиштирадиган комбайн ва 11 минг лавлаги йиғиштирадиган комбайн, 5.7 минг пахта териш машинаси, қаторли 41 минг ўроқ машина, 192 минг трактор плуги, 47 минг ер юмшатадиган машина, 205 минг культиватор, 197 минг сеялка, 137 минг косилька, 66 минг минерал ўғит сочиш машинаси, 13 минг гербицид-аммиак машинаси, 69 минг универсал юк ортиш машинаси ва кўпгина бошқа машина ҳамда механизмлар олди. Бироқ тракторлар ва баъзи бир бошқа машиналар етказиб бериш плани бир оз бажарилмай қолди.

Қишлоқ хўжалигига 36 миллион тоннадан кўпроқ минерал ўғит етказиб берилди. Бу эса шундан аввалги йилдагига нисбатан 2.6 миллион тонна кўпдир.

Ўтган йили **ўрмон хўжалиги** корхоналарида ўрмонларни тиклаш ишларининг ҳажми бир мунча кўпайди. 2 миллион гектардан кўпроқ майдонда ўрмонларни тиклаш иши амалга оширилди. Шу билан бирга 1,3 миллион гектар ерга кўчат экилди ва ўтқазилди, шу жумладан 250 минг гектардан кўпроқ майдонга эрозияга қарши кўчатлар ўтқазилди. 39 миллион гектар майдонда ўрмонзорлар барпо этилди.

III. ТРАНСПОРТ

Транспорт барча турларининг юк обороти 1967 йилдагига нисбатан 7 процент кўпайди ва 3419 миллиард тонна-километрни ташкил этди. Умуман беш йилликнинг уч йили мобайнида юк обороти 24 процент ошди.

Юк обороти ва юкларни ташиш йиллик планининг бажарилишини қуйидаги рақамлардан кўриш мумкин:

	1968 йилда бажарилган иш	Йиллик планнинг бажарилиш проценти	1968 йилда 1967 йилга нисбатан процент ҳисобида
Юк обороти — миллиард тонна-километр			
Темир йўл транспорти	2275	103	105
Умумфойдаланишдаги дарё транспорти	155	103	108
Умумфойдаланишдаги автомобиль транспорти	57	102	103
Нефтепровод транспорти	216	105	118
Юк ташиш—миллион тонна			
Темир йўл транспорти	2690	100,8	104
Умумфойдаланишдаги дарё транспорти	322	104	107
Умумфойдаланишдаги автомобиль транспорти	3533	103	100,8
Нефтепровод транспорти	301	106	110

Денгиз транспорти чет элларга сафарда юк ташиш ва юкларни соҳилга ташиш йиллик планини ошириб бажарди. Қатновнинг барча турларида юк обороти бир йил ичида 11 процент ва юк ташиш 4 процент ортди.

Ҳаво транспорти самолётларда юк ташиш ва пассажирлар обороти умумий ҳажми йиллик планини ошириб бажарди. 60 миллиондан кўпроқ киши самолётларда ташилди. Пассажирларни ташиш шундан аввалги йилдагига нисбатан 10 процент, пассажир обороти — 16 процент, юк обороти — 10 процент кўпайди. Халқ хўжалиги тармоқларида авиациядан фойдаланиш соҳасидаги иш ҳажми 13 процент ортди, қишлоқ хўжалигида ва ўрмон хўжалигида авиа-химия ишлари 6 процент кўпайди.

1968 йилда барча темир йўллар, денгиз пароходчиликлари, граждан авиацияси бошқармалари, деярли барча дарё пароходчиликлари ва умумфойдаланишдаги автомобиль хўжаликлари **планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системасига** ўтказилди.

Темир йўлларнинг юрадиган ҳамма составидан фойдаланиш шундан аввалги йилдагига нисбатан яхшиланди: локомотивларнинг иш унуми 3 процент, юк вагонларининг иш унуми бир процент ошди; денгиз транспортида қуруқ юк ташийдиган флотнинг иш унуми 8 процент ва нефть ташиш флотининг иш унуми 6 процент ошди; қуруқ юк ташийдиган дарё кемаларининг иш унуми 3 процент кўпайди; юк ташийдиган автомобилларнинг иш унуми 4 процент ортди.

Темир йўлда, денгиз ва дарё транспортида **меҳнат унумдорлигини** ошириш ҳамда юк ташиш **таннархини камайтириш** плани бажарилди.

Умуман транспортнинг барча турлари бўйича **фойда олиш** плани ошириб адо этилди. Фойда олиш 1967 йилдагига нисбатан 8 процент ортди, шу билан бирга темир йўл транспортида фойда олиш 6 процент, денгиз транспортида 13 процент, ҳаво транспортида — 25 процент кўпайди.

Темир йўл транспорти тошкўмир, қора металлар, нефть ва ғалла ташиш йиллик планини тўла ва ошириб адо этди.

Шу билан бирга руда, ёғоч-тахта, минерал ўғит ва цемент ташиш плани бажарилмади, локомотивнинг суткалик ўртача иш унуми топшириғи тўлиқ бажарилмай қолди, техник станцияларда вагонларнинг бекор туриб қолиши кўпайди. Айрим темир йўлларда тайёр маҳсулот ортиш учун бўш вагонларни ўз вақтида етказиб бермаслик ҳоллари содир бўлди.

Анчагина саноат корхоналари юкларни ортиш ва тушириш вақтида вагонларни белгиланган нормадан ортиқ бекор туриб қолишига йўл қўйди, кўпгина корхона ва ташкилотлар келтирилган юкларни темир йўл станцияларидан ўз вақтида ташиб ололмадилар.

Денгиз ва дарё транспортида кемаларнинг бекор туриб қолиши ва бўш қатнаш ҳоллари ҳали ҳам кўп учрайди. Автомобиль транспортида юк ташийдиган автомашиналардан фойдаланишда катта камчиликларга йўл қўйилмоқда.

Электровоз ва тепловоз билан ишлашга кўчирилган темир йўлларнинг узунлиги йил охирига бориб, 100 минг километрдан ошиб кетди. Электровоз ва тепловоз билан темир йўл транспорти умумий юк оборотининг 94 процентидан кўпроғи бажарилди.

IV. КАПИТАЛ ҚУРИЛИШ

Ўтган йили мамлакатда катта-катта капитал қурилиш ишлари амалга оширилди.

Пул билан таъминлашнинг барча манбалари ҳисобига 55 миллиард сўмдан зиёд миқдорда ёки 1967 йилдагига нисбатан 6 процент кўп **асосий фондлар** ишга туширилди. Беш йилликнинг уч йили мобайнида асосий фондларни ишга тушириш 23 процент кўпайди.

Янги корхоналар қуриш, ишлаб турган корхоналарни кенгайтириш ва реконструкция қилиш ҳисобига **ишлаб чиқариш қувватлари қандай ишга туширилганлигини қуйидаги маълумотлардан тушуниш мумкин:**

	1968 йилда ишга туширилган қувватлар (дастлабки маълумотлар)
Электр станциялар — миллион киловатт	10.5
Кўмир—миллион тонна	12.5
Пўлат—миллион тонна	1.4
Қора металлар прокати (тайёри)—миллион тонна	0.7
Темир руда—миллион тонна	28
Минерал ўғитлар—миллион тонна	5
Пластик массалар ва синтетик смола—минг тонна	210
Химиявий тола—минг тонна	15.4
Лак ва бўёқлар—минг тонна	10.6
Автомобиллар—минг дона	43
Турбиналар—минг киловатт	710
Куч трансформаторлари—миллион киловольтампер	3.6
Экскаваторлар—минг дона	1.0
Цемент—миллион тонна	2.8
Целлюлоза—минг тонна	343
Тўқиш станоклари (установкалари)—минг дона	11
Чарм пойафзал—миллион жуфт	55
Устки ва ички трикотаж—миллион дона	60
Қанд-шакар—суткасига қайта ишланган қанд лавлагининг минг центнери	110
Гўшт—сменада тонна ҳисобида	268
Қаймоғи олинмаган сут маҳсулоти—сменада минг тонна сут ҳисобида	2.0
Магистрал газ қувурлари ва уларнинг тармоқлари—минг километр	3.4
Магистрал нефть қувурлари ва маҳсулот қувурлари — минг километр	1.0
Умумфойдаланишдаги янги темир йўллар — километр	331
Электрлаштирилган темир йўллар — километр	1632
Элеваторлар—минг тонна	1276
Ғалла омборлари—миллион тонна	7

Бундан ташқари ишлаб турган корхоналарда ишлаб чиқаришни механизациялаш ва интенсивлаш, технология жараёнларини яхшилаш, машина-ускуналарни модернизация қилиш ва бошқа ташкилий-техникавий тадбирлар ҳисобига ишлаб чиқариш қувватларининг ўсишига эришилди.

Ўтган йил мобайнида қарийб 300 та янги йирик саноат корхонаси, шунингдек ишлаб турган корхоналарда кўплаб цех ва ишлаб чиқариш **ишга туширилди.**

Қишлоқ хўжалигида давлат плани бўйича ажратилган маблағлар ҳисобигагина қорамолларни асраш учун 808 минг бош мол сиғадиган, чўчқаларни асраш учун 665 минг бош чўчқа сиғадиган, қўйларни асраш учун 2.2 миллион бош қўй сиғадиган ва паррандаларни асраш учун 3.3 миллион парранда сиғадиган чорвачилик бинолари фойдаланишга топширилди. 2.9 миллион товуқ сиғадиган паррандачилик фабрикалари ва гўшт олиш учун йилига 12 миллионта жўжа очирадиган паррандачилик фабрикалари қурилди. 264 минг гектар майдонда янги суғориладиган ерлар қишлоқ хўжалик оборотига жорий қилинди. 771 минг гектар сернам ва ботқоқ ерларнинг намини қочириш ишлари амалга оширилди ва 6.7 миллион гектар яйловга сув чиқарилди.

Халқ хўжалигига сарфланган **барча капитал маблағлар** 61.5 миллиард сўмни ташкил қилди ва 1967 йилдагига нисбатан 8 процент кўпайди. Шу билан бирга давлат йўли билан марказлаштирилган тарзда капитал маблағ сарфлаш 5 процент, пул билан таъминлашнинг марказлаштирилмаган манбалари ҳисобига амалга оширилган давлат йўли билан капитал маблағ сарфлаш 26 процент кўпайди.

(Давоми учинчи бетда).

[1]). Корхоналарнинг 1968 йилги ишлаб чиқариш планида қабул қилинган улгуржи нархларда.

БЕШ ЙИЛЛИК ОДИМЛАРИ

(Боши 1 ва 2-бетларда)

Қурилишда **меҳнат унумдорлиги** шундан аввалги йилдагига нисбатан 4 процент ортди.

Қурилиш-монтаж ташкилотлари **бажарган барча пудрат ишларининг** ҳажми бир йил ичида 7 процент кўпайди.

Айрим министрликлар бўйича пудрат ишлари планининг бажарилиш ва уни ўстириш суръатлари қуйида келтирилади;

	Йиллик планнинг бажарилиши проценти	1968 йилда 1967 йилдагига нисбатан процент ҳисобида
Умуман СССР бўйича	98	107
шу жумладан:		
СССР Оғир индустрия корхоналари қурилиш министрлиги	96	105
СССР Саноат қурилиши министрлиги	91	105
СССР Қурилиш министрлиги	94	105
СССР Қишлоқ қурилиши министрлиги	95	108
Транспорт қурилиши министрлиги	100,1	102
СССР Энергетика ва электрлаштириш министрлиги	100,4	106
СССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги	98	117
Газ саноати министрлиги	100,9	110
СССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги	107	107

Колхозлараро пудрат қурилиш ташкилотлари бажарган ишлар ҳажми 11 процент кўпайди.

Лойиҳалаш ташкилотлари қурувчиларга топширган **лойиҳа-смета ҳужжатлари ҳажмини** 10 процент кўпайтирдилар.

Пудрат қурилиш ташкилотларининг олган **фойдаси** 16 процент ортди.

Қурилишда ҳали ҳам жиддий нуқсонлар бор. Ишлаб чиқариш қувватлари ва асосий фондларни ишга тушириш йиллик планлари тўла бажарилмай қолди. Пудрат ишлар плани, шунингдек умуман қурилиш бўйича ҳамда кўпгина қурилиш ташкилотларида меҳнат унумдорлигини ошириш ва таннархини камайтириш топшириқлари билан биргаликда жамғарма тўплаш планлари ҳам тўлиқ бажарилмай қолди.

Бир қанча қурилишларда қурилиш ва монтаж ишларини уюштиришда, ишчи кучи ва механизмлардан фойдаланишда, материаллар билан таъминлашда жиддий камчиликлар бор. Бир қанча ҳолларда лойиҳалаш ташкилотлари қурилишга ҳужжатларни ўз вақтида бермайдилар, лойиҳа ва сметаларда хатоликларга йўл қўядилар.

V. ХАЛҚ МОДДИЙ ФАРОВОНЛИГИ ВА МАДАНИЙ САВИЯСИНИНГ ЎСИШИ

Истеъмол ва жамғариш учун фойдаланилган миллий даромад бир йил ичида 7,2 процент кўпайди; беш йилликнинг уч йили мобайнида миллий даромад 23 процент ошди.

Халқ хўжалигидаги **ишчилар ва хизматчиларнинг ўртача йиллик миқдори** 85,1 миллион кишидан иборат бўлди ва 1967 йилдагига нисбатан 2,8 миллион киши ёки 3,5 процент кўпайди.

Бундан аввалги йиллардаги сингари ўтган йилда ҳам мамлакатда ишсизлик бўлмади.

1968 ЙИЛ 1 ЯНВАРДАН БОШЛАБ совет халқининг моддий фаровонлигини янада ошириш юзасидан бир қанча муҳим тадбирлар амалга оширилди. Халқ хўжалиги барча тармоқларидаги ишчилар ва хизматчиларнинг **минимал иш ҳақи миқдори** ойига 40—45 сўмдан 60 сўмга кўтарилди. Иш ҳақининг бундай оширилиши ишчилар ва хизматчиларга ойида камида 60 сўм миқдорида тариф ставкалари ва лавозим окладлари белгилаш йўли билан амалга оширилди. Ходимларнинг айрим категорияси учун тариф ставкалари ва ойлик маоши ойига 70 сўмгача миқдорда оширилди. Узоқ Шарқ районларидаги ва Европанинг шимолидаги халқ хўжалигининг бир қанча тармоқларида иш ҳақига қўшимча ҳақ тўланадиган бўлди. Бундай қўшимча ҳақ илгари белгиланмаган эди. Халқ хўжалигининг барча тармоқларидаги машинасозлик ва металл ишлаш корхоналари ҳамда цехларида станокларда ишлаётган ишчиларнинг тариф ставкалари оширилди. Узоқ Шимол районларида ва унга тенглаштирилган жойларда ишлаётган кишилар учун имтиёзлар кўпайтирилди. Илгари ҳаммаси бўлиб 12 иш куни миқдорида отпуска олаётган ишчилар ва хизматчиларга отпуска муддати 15 иш кунига кўпайтирилди. Меҳнат қобилиятини вақтинча йўқотганларга нафақа миқдори оширилди, ишчилар, хизматчилар ва колхозчиларнинг пенсия таъминоти яхшиланди. Ойига 61 сўмдан 80 сўмгача маош оладиган ишчилар ва хизматчилардан олинадиган солиқ ставкалари ўрта ҳисобда 25 процент камайтирилди.

Ишчилар ва хизматчиларнинг ўртача ойлик иш ҳақи пул билан 112,5 сўмдан иборат бўлди ва 7,5 процент ошди; ижтимоий истеъмол фондлари ҳисобига тўловлар ва имтиёзлар билан қўшиб ҳисоблаганда иш ҳақи 1967 йилги 140 сўм ўрнига 151 сўмдан иборат бўлди. **Колхозчиларнинг меҳнат ҳақи ошди.**

Аҳоли ижтимоий истеъмол фондларидан 55 миллиард сўм миқдорида, ёки илгариги йилдагига қараганда 11 процент кўп **пул ва имтиёзлар олди.** Шу фондлар ҳисобидан текин ўқитиш ва медицина хизмати таъминланди, пенсиялар, нафақалар ва социал-таъминот ҳамда социал страхованиенинг бошқа турлари, стипендиялар тўланди, **санаториялар ва дам олиш уйларига** текин ёки қулай шартлар билан путёвкалар берилди, отпуска ҳақи тўланди, болаларни боғчалар ва ясилиларда боқиш учун сарфланди.

Аҳоли жон бошига ҳисоблаганда **меҳнаткашларнинг реал даромади** 1967 йилдагига нисбатан 6,1 процент, беш йилликнинг уч йили ичида эса 20 процент ошди.

Аҳолининг омонат кассаларига қўйган пуллари 5,5 миллиард сўмга кўпайди ва 1969 йил 1 январида 32,4 миллиард сўмга етди. Омонат дафтарчалар сони 68 миллиондан ошиб кетди.

Давлат ва кооператив савдосининг **чакана товар обороти** 132,8 миллиард сўмдан иборат бўлди ва бир йил мобайнида таққослама нархларда 8,7 процент ошди. Аҳолига пландан ташқари 1,8 миллиард сўмлик товар сотилди. Беш йилликнинг уч йили мобайнида чакана товар обороти ҳажми 29 процент кўпайди.

Давлат ва кооператив савдоси **айрим товарларни** сотиш қуйидагича ўзгарди:

	1967 йилдагига нисбатан 1968 йилда товар сотишнинг ўсиши, (процент ҳисобида)
Гўшт ва гўшт маҳсулотлари	108
Балиқ сельд ва бошқа балиқ маҳсулотлари	108
Мол ёғи	107
Ўсимлик ёғи	105
Қаймоғи олинмаган сут маҳсулотлари	111
Пишлоқ	112
Тухум	110
Нон маҳсулотлари	99
Қанд-шакар	103
Кондитер товарлари	106
Чой	103
Картошка	101
Сабзавотлар	101
Мевалар	114
Цитрус мевалар	101
Ип газламалар	100
Жун газламалар	106
Зиғир толасидан тўқилган газламалар	111
Шойи газламалар	94
Кийим-кечак ва ич кийимлар	112
Трикотаж буюмлар	115
Пайпоқлар	113
Чарм пойафзал	110
Чинни-фаянс ва шиша идишлар	110
Совун	98
Синтетик ювувчи воситалар	133
Мебель	108
Тикиш машиналари	100
Холодильниклар	120
Кир ювиш машиналари	109
Пилисослар	113
Соат	103
Мотоцикль ва мотороллерлар	102
Велосипед ва мотовелосипедлар	102
Радиоприёмник ва радиолалар	103
Телевизорлар	115
Фотоаппаратлар	109
Енгил автомобиллар	107

Товар обороти анчагина ортгани ҳолда аҳолининг баъзи товарлари, чунончи жун газлама, кийим кечак, пойафзал, бинокорлик материалларига, айрим маданий-маиший товарларга ва рўзғорда ишлатиладиган химик товарларга бўлган эҳтиёжи тўла равишда таъминланмади.

Колхоз бозорларида 3,8 миллиард сўмлик қишлоқ хўжалик маҳсулотлари сотилди ва бу маҳсулотларнинг ҳажми 1967 йилги даражасида қолди.

Мамлакат экономикасининг муваффақиятли ривожланганлиги чакана товар оборотининг ва аҳолига кўрсатилган хизматнинг ўсиши **пул муомаласининг барқарор бўлишини таъминлади.**

Давлат ва кооператив корхоналари билан ташкилотлари, колхозлари ҳамда аҳоли мамлакатнинг шаҳар ва қишлоқ жойларида **жами (фойдали) майдони 102 миллион квадрат метрдан кўпроқ бўлган қарийб 2,3 миллион обод янги квартира ва уйларни фойдаланишга топширдилар.** Ўтган йили салкам 11 миллион киши янги уйларга кўчиб кирди, шунингдек илгари қурилган уйларда уй-жой шароитини яхшилаб олди. Давлат ва колхозларнинг маблағи ҳисобига 1,7 миллион ўринли умумий таълим мактаблари, 540 минг ўриндан кўпроқ мактабгача тарбия болалар муассасалари, кўп миқдорда касалхона ва поликлиникалар ҳамда кўпгина бошқа маданий-маиший объектлар қурилди. Бироқ уй-жой ва маданий-маиший қурилиш плани тўлиқ бажарилмай қолди.

Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш ишларининг ҳажми 1967 йилдагига нисбатан умуман 17 процент, қишлоқ жойларда эса 23 процент кўпайди. Янги комбинатлар, механизациялашган кирхоналар, кийим-кечак, пойафзал, трикотаж буюмларни ремонт қиладиган ва тикадиган, рўзғор машиналари билан асбобларни ремонт қиладиган ателье ва устахоналар, шунингдек маиший хизмат кўрсатадиган бошқа корхоналарни қуриш ҳамда фойдаланишга топшириш ишлари давом эттирилди. Аҳолига маиший хизмат кўрсатадиган корхоналарнинг шохобчаси бир йил мобайнида 10,5 мингта кўпайди. Шунга қарамай мавжуд корхоналар ва қабул қилиш пунктлари айниқса қишлоқ жойларида ҳали ҳам етишмаётир. Маиший хизмат кўрсатиш буюртмаларини бажариш сифати ва **муддатлари ҳамма вақт ҳам аҳолини қаноатлантираётгани йўқ.**

Шаҳар ва қишлоқларни янада обод қилиш ишлари амалга оширилди. Ўтган йили қарийб **2,7 миллион квартира газ билан таъминланди.**

Халқ маорифи, фан ва маданиятни ривожлантиришда янги муваффақиятларга эришилди.

Таълимнинг хилма-хил турларига **77 миллиондан** ортиқ киши жалб этилди, булардан 49 миллиондан кўпроқ киши умумий таълим мактабларида, 4,5 миллион киши олий ўқув юртларида, 4,3 миллион киши техникумларда ва бошқа ўрта махсус ўқув юртларида таълим олди.

4,4 миллион киши 8 йиллик мактабни ва 2,5 миллион киши ўрта умумий таълим мактабларини тамомлаб чиқди.

1968—1969 ўқув йили бошида мактабларда ва кунузайтирилган группаларда 3,9 миллион бола ёки шундан аввалги ўқув йилидагига нисбатан **14 процент** кўп бола бор эди.

Мактабгача бўлган тарбия муассасаларида 9 миллион бола тарбияланди. Бу эса 1967 йилдагига нисбатан 7 процент кўпдир. Бундан ташқари мавсумий болалар муассасаларида 4,5 миллиондан кўпроқ болага хизмат кўрсатилди.

Болалар ва ўсмирлардан қарийб **17 миллион** киши ёз давомида пионер ва мактаб лагерларида, болалар санаторийларида, экскурсия-туристик базаларида дам олди ёки ёз мавсумида болалар муассасалари билан бирга дачали жойларга бордилар.

Халқ хўжалиги бир йил ичида олий ва ўрта махсус ўқув юртларини тамомлаган **1,4 миллиондан кўпроқ мутахассисга** эга бўлди. Булардан 500 мингдан кўпроқ киши олий маълумотли ва 900 минг киши ўрта махсус маълумотлидир; бундан аввалги йилдагига нисбатан олий ўқув юртлари ва техникумларни тамомлаб чиққанлар сони 130 минг кишига ёки 10 процент кўпайди.

Олий ва ўрта махсус ўқув юртларига 2,2 миллион киши, шу жумладан, олий ўқув юртларига 900 минг киши ва ўрта махсус ўқув юртларига 1,3 миллион киши **қабул қилинди.**

Ишчилар, хизматчилар ва колхозчиларни тайёрлаш ҳамда малакасини ошириш ишлари кенг кўламда амалга оширилди. **Ҳунар-техника таълими билим юртларида** бир йил ичида 1,3 миллиондан кўпроқ ёш малакали ишчи тайёрланди. Бевосита корхоналарда, муассасаларда ва ташкилотларда, шунингдек колхозларда якка тартибда бригада шаклида таълим олиш ва курсларда ўқиш йўли билан 17 миллиондан кўпроқ киши янги касбларни билиб олди ва ўз малакасини оширди.

Илмий муассасаларда, олий ўқув юртларида ҳамда бошқа муассаса ва ташкилотларда ишлаётган **илмий ходимлар** сони йил охирига келиб 800 минг кишидан ошиб кетди, булардан 200 мингдан кўпроқ **киши фан доктори** ёки кандидати илмий даражасига эга.

Киноустановкалар сони 155 мингтага **етди.** Бир йилда киносеансларни бориб кўрган кишилар **сони 4,7** миллиардга етди.

Аҳолига медицина ёрдами яхшиланди. **Турли** ихтисослардаги врачлар сони бир йил ичида 26 минг кишига, касалхоналардаги ўринлар сони 93 мингтага кўпайди. Санаторийлар, дам олиш уйлари, пансионатлардаги ўринлар сони ҳам ошди.

1968 йилда мамлакатда 4,1 миллион **бола туғилди,** 1,8 миллион киши ўлди, **аҳолининг ўсиши** 2,3 миллион кишини ташкил этди; шу билан бирга шаҳар аҳолиси қарийб 3 миллион кишига кўпайди, қишлоқ аҳолиси шаҳарларга ўтганлиги туфайли уларнинг сони бир оз камайди.

Совет Иттифоқи аҳолисининг умумий сони 1969 йилнинг 1 январигача 239 миллион кишини ташкил этди.

СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ҲУЗУРИДАГИ МАРКАЗИЙ СТАТИСТИКА БОШҚАРМАСИ.

МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, РАЙОН ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИГА САЙЛОВ ЎТКАЗУВЧИ РАЙОН ВА ШАҲАР САЙЛОВ КОМИССИЯЛАРИНИНГ СОСТАВИНИ ТАСДИҚЛАШ ТЎҒРИСИДА

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ ҚАРОРИ

«Ўзбекистон ССР, область, район, шаҳар, посёлка, қишлоқ, (қишлоқ ва овул) Советларига сайловлар тўғрисидаги Низомнинг 35, 36, 43, 44 моддаларига мувофиқ Тошкент область ижроия комитети **ҚАРОР ҚИЛАДИ:**

Меҳнаткашлар депутатлари район ва шаҳар Советларига сайлов ўтказувчи район ва шаҳар сайлов комиссиялари ташкилотлар ва меҳнаткашлар жамоатчилигининг қуйидаги вакиллари составида тасдиқлансин:

ОЛМАЛИҚ ШАҲРИ:

Поклонский Павел Семёнович — шаҳар сайлов комиссиясининг раиси — «Средазнипроцветмет» илмий-текшириш институти ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан.

Чуршуков Григорий Сергеевич — сайлов комиссияси раисининг ўринбосари — шаҳар коммунистик ташкилотидан.

Нифонтова Любовь Корнеевна — сайлов комиссиясининг секретари — тоғ-металлургия техникуми касаба союз ташкилотидан.

Сайлов комиссиясининг аъзолари:

Юнусов Халил — пластмасса буюмлари ва қурилиш материаллари комбинати касаба-союз ташкилотидан.

Иванова Галина Евгеньевна — 3-қурилиш бошқармаси ходимларидан.

Исҳоқова Августа Даниловна — Оҳангарондаги 8-темир-бетон буюмлари заводи ишчилари инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан.

Турсуналиев Раҳмон — автобус парки касаба союз ташкилотидан.

Аҳмерова Феруза — Ўзбекистон ленинчи коммунистик ёшлар союзи тоғ-металлургия комбинати темир йўл цехи ташкилотидан.

Аниязова Мария Филипповна — қўрғошин бойитиш фабрикаси касаба союз ташкилотидан.

АНГРЕН ШАҲРИ:

Сюняев Қосим Абдураҳмонович — шаҳар сайлов комиссиясининг раиси — «Узбекуголь» комбинати кўмир разрези ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан.

Сидорова Лариса Николаевна — сайлов комиссияси раисининг ўринбосари — шаҳар коммунистик ташкилотидан.

Эргашева Гулчеҳра — сайлов комиссиясининг секретари — Ўзбекистон ленинчи коммунистик ёшлар союзи 2-шаҳар касалхонаси ташкилотидан.

Сайлов комиссиясининг аъзолари:

Наумова Зоя Петровна — «Узбекшахтострой» тресди 3-қурилиш бошқармаси касаба союз ташкилотидан.

Холмуродов Абубакир — шаҳар коммунал хўжалиги бўлими ходимларидан.

Трошина София Иосифовна — автобус-таксомотор парки коммунистик ташкилотидан.

Қосимов Абдулазиз — Ўзбекистон ленинчи коммунистик ёшлар союзи «Узбекуголь» комбинати кўмир устини очиш разрези ташкилотидан.

Назарова Нина Петровна — Ангрен ГРЭСи касаба союз ташкилотидан.

Пак Трофим Васильевич — 20-мактаб ходимларидан.

БЕКОБОД ШАҲРИ:

Хван Григорий Львович — шаҳар сайлов комиссиясининг раиси — 10-мактаб касаба союз ташкилотидан.

Мамадалиев Акбар — сайлов комиссияси раисининг ўринбосари — гўшт комбинати ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан.

Гуничева Зинаида Иосифовна — сайлов комиссиясининг секретари — цемент комбинати коммунистик ташкилотидан.

Сайлов комиссиясининг аъзолари:

Мавпутова Роза Исмаиловна — цемент комбинати ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан.

Коволенко Галина Михайловна — темир-бетон буюмлари заводи ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан.

Содиқова Қувончхон — шаҳар соғлиқни сақлаш бўлими касаба союз ташкилотидан.

Холина Антонина Михайловна — 1-болалар комбинати ходимларидан.

Носиров Иноим — Фарҳод ГЭС ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан.

Отажонов Очил — автобус-таксомотор парки ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан.

Қаюмов Ориф — 704-УНР касаба союз ташкилотидан.

Березовская Нина Абдурешитовна — Ўзбекистон ленинчи коммунистик ёшлар союзи шаҳар ташкилотидан.

ЧИРЧИҚ ШАҲРИ:

Аникин Александр Иванович — шаҳар сайлов комиссиясининг раиси — шаҳар коммунистик ташкилотидан.

Маёқубов Карим — сайлов комиссияси раисининг ўринбосари, — 21-мактаб ходимларидан.

Темошина Екатерина Семёновна — сайлов комиссиясининг секретари — электр саноати бўйича давлат конструкторлик технология бюросининг филиали ходимларидан.

Сайлов комиссиясининг аъзолари:

Шарипова Латофат — электрохимия комбинати марказий лабораторияси коммунистик ташкилотидан.

Иляшев Отвасар — «Чирчиксельмаш» заводи 5-цех касаба союз ташкилотидан.

Ўразаева Разина Гаяутдиновна — «Чирчикжилстрой» 160-қурилиш тресди ходимларидан.

Черкашина Анастасия Ильинична — «Ғунча» тикувчилик фабрикаси 4-цехи ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан.

Бадаев Георгий Александрович — Тошкент олий командирлар тайёрлаш танк билим юрти коммунистик ташкилотидан.

Леонова Галина Федоровна — қурилиш материаллари ва конструкция комбинати ходимларидан.

Пшонкина Мария Семёновна — пойафзал фабрикаси 3-цехи ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан.

Макаров Владимир Андреевич — «Узбекхиммаш» заводи 1-механика цехи касаба союз ташкилотидан.

ЯНГИЙЎЛ ШАҲРИ:

Аноркулов Аҳмаджон — шаҳар сайлов комиссиясининг раиси — шаҳар коммунистик ташкилотидан.

Приёмишов Михаил Васильевич — сайлов комиссияси раисининг ўринбосари — маданий-оқартув муассасалари ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан.

Лазарева Людмила Исакевна — сайлов комиссиясининг секретари — алоқа узели ходимларидан.

Сайлов комиссиясининг аъзолари:

Ли Людмила Ильинична — Ўзбекистон ленинчи коммунистик ёшлар союзи шаҳар ташкилотидан.

Каплан Мария Григорьевна — болалар касалхонаси касаба союз ташкилотидан.

Урмонова Ҳайринисса — пойафзал фабрикаси ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан.

Абдураҳмонов Конрад — «Нормаль» заводи коммунистик ташкилотидан.

Аметов Тайфуқ — 6-СМУ ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан.

Аропова Сабоҳат — ёғ-мой комбинати касаба союз ташкилотидан.

Шматок Анна Никитична — пахта заводи ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан.

Шевченко Елена Павловна — 2-босмахона ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан.

ЯНГИОБОД ШАҲРИ:

Аброров Ашрап — сайлов комиссияси раисининг ўринбосари — ОРС касаба союз ташкилотидан.

Ястребова Надежда Константиновна — сайлов комиссиясининг секретари — меҳнаткашлар депутатлари шаҳар ижроия комитети касаба союз ташкилотидан.

Сайлов комиссиясининг аъзолари:

Загора Нина Николаевна — 11-мактаб ходимларидан.

Буч Екатерина Севастьяновна — Ўзбекистон ленинчи коммунистик ёшлар союзи медицина-санитария қисми ташкилотидан.

ОҚҚЎРҒОН РАЙОНИ

Мусаков Муса — район сайлов комиссиясининг раиси — район коммунистик ташкилотидан.

Мажидова Насиба — сайлов комиссияси раисининг ўринбосари — район халқ маорифи бўлими касаба союз ташкилотидан.

Қаршибов Умар — сайлов комиссиясининг секретари — давлат муассасалари касаба союз ходимлари район комитетидан.

Сайлов комиссиясининг аъзолари:

Эшматова Мадина — Куйбишев номли колхоз аъзоларидан.

Хўжамқулова Роҳат — «Озод» колхози аъзоларидан.

Безгинов Юсуф — Навоий номли колхоз аъзоларидан.

Дибердиева Римма Юсуповна — Ломоносов номидаги 11-мактаб касаба союз ташкилотидан.

Самодурихин Юрий Николаевич — «Узсельхозтехника» район бирлашмаси касаба союз ташкилотидан.

Ким Надежда — район аҳолига маиший хизмат кўрсатиш комбинати касаба союз ташкилотидан.

БЎСТОНЛИҚ РАЙОНИ

Шамсиев Талъат Ғуломович — район сайлов комиссиясининг раиси — Чорвоқ ГЭС қурилиши коммунистик ташкилотидан.

Мирошкина Валентина Федоровна — сайлов комиссияси раисининг ўринбосари — Нурашнинг олдини олиш группаси ходимларидан.

Иваненко Клавдия Антоновна — сайлов комиссиясининг секретари — район касалхонаси ходимларидан.

Сайлов комиссиясининг аъзолари:

Есенқулова Тастангул — Фрунзе номли колхоз аъзоларидан.

Тўлаганова Норхон — 13-боғдорчилик-виночилик совхози 3-бўлими ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан.

Серкбоев Дўйсебой — район кинофикация бўлими ходимларидан.

Бубров Александр Александрович — Чорвоқ ГЭС қурилиши касаба союз ташкилотидан.

Полишукова Валентина Леонтьевна — ойна заводи касаба союз ташкилотидан.

Онгарбоева Улбика — Ўзбекистон Ленинчи коммунистик ёшлар союзи Карл Маркс номли колхоз ташкилотидан.

БЕКОБОД РАЙОНИ

Абдувоҳидов Кочкун — район сайлов комиссиясининг раиси — район халқ маорифи бўлими ходимларидан.

Олтмишев Мамадали — сайлов комиссияси раисининг ўринбосари — район коммунистик ташкилотидан.

Нурматова Муҳаббат — сайлов комиссиясининг секретари — район коммунистик ташкилотидан.

Сайлов комиссиясининг аъзолари:

Воскобойникова Нина Ивановна — меҳнаткашлар депутатлари район Совети ижроия комитети ходимларидан.

Зокирова Садбар — Ленин номли колхоз аъзоларидан.

Ҳолмирзаева Жанглиш — Навоий номли колхоз аъзоларидан.

Қосимова Ҳидоят — «Коммунизм» колхози аъзоларидан.

Бобоев Абди — 2-«Далварзин» совхози 4-бўлими ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан.

Румянцева Анна Герасимовна — 2-механизациялашган кўчма колонна ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан.

БЎКА РАЙОНИ

Абдуллаев Арслон Эшмуҳаммедович — район сайлов комиссиясининг раиси — район коммунистик ташкилотидан.

Теппер Юлюш Леонович — сайлов комиссияси раисининг ўринбосари — меҳнаткашлар депутатлари Пискент шаҳар совети ижроия комитети коммунистик ташкилотидан.

Солиев Аъзам — сайлов комиссиясининг секретари — район халқ маорифи бўлими коммунистик ташкилотидан.

Сайлов комиссиясининг аъзолари:

Исломова Сания Исмоиловна — пахта заводи касаба союз ташкилотидан.

Ўразбоева Анор — Ҳамза номли колхоз аъзоларидан.

Ботирова Қандолат — «Октябрь 40 йиллиги» колхози аъзоларидан.

Бабундина Екатерина Ивановна — «Бўка» совхози коммунистик ташкилотидан.

Облақулова Шафоат — район бирлашган даволаш санитарияси ходимларидан.

Ҳайдаров Усмонқул — «Ленин йўли» колхози аъзоларидан.

ЮҚОРИ ЧИРЧИҚ РАЙОНИ

Буков Павел Петрович — район сайлов комиссиясининг раиси — район молия бўлими коммунистик ташкилотидан.

Уразбоева Гулжаҳон — сайлов комиссияси раисининг ўринбосари — «Политотдел» колхози аъзоларидан.

Муҳиддинова Мунира — меҳнаткашлар депутатлари район Совети ижроия комитети коммунистик ташкилотидан.

Сайлов комиссиясининг аъзолари:

Каримова Роза — Янгибозор луб заводи ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан.

Жўраева Турсуной — меҳнаткашлар депутатлари район Совети ижроия комитети коммунистик ташкилотидан.

Юнусов Туроб — «Гулистон» колхози аъзоларидан.

Ким Семён — «Ўзбекистон» колхози аъзоларидан.

КАЛИНИН РАЙОНИ

Айтқулов Давлат Албекович — район сайлов комиссиясининг раиси — район коммунистик ташкилотидан.

Муҳиддинова Манзура — сайлов комиссияси раисининг ўринбосари — Юнусобод касалхонаси ходимларидан.

Аҳмаджонова Ҳалима — сайлов комиссияси секретари — меҳнаткашлар депутатлари район Совети ижроия комитети коммунистик ташкилотидан.

Сайлов комиссиясининг аъзолари:

Қодиров Абдулла — район халқ маорифи бўлими касаба союз ташкилотидан.

Киреева Таксира — Навоий номли колхоз аъзоларидан.

Матмусаев Рихсибой — район алоқа бўлими касаба союз ташкилотидан.

Раҳматиллаев Саъди — Ильич номли колхоз аъзоларидан.

Рихсиева Тўхта — Ленин номли колхоз касаба союз ташкилотидан.

Новкарова Замира — «Назарбек» совхози ишчиларидан.

ОРЖОНИКИДЗЕ РАЙОНИ

Аббосов Холис — район сайлов комиссиясининг раиси — район молия бўлими коммунистик ташкилотидан.

Гайфуллин Шавкат Халилович — сайлов комиссияси раисининг ўринбосари — район коммунистик ташкилотидан.

Незнамова Кира Федоровна — сайлов комиссиясининг секретари — район бирлашган даволаш-санитария коммунистик ташкилотидан.

Сайлов комиссиясининг аъзолари:

Қодирова Ҳамида — «Қизил Ўзбекистон» колхози коммунистик ташкилотидан

Саҳобиддинова Марям — «Узсельхозтехника» район бирлашмаси ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан.

Мўминова Назира — «Правда» колхози аъзоларидан.

Йўлдошева Салтанат — «Қибрай» совхози касаба союз ташкилотидан.

Исмоилов Иброҳим — «Коммунизм» колхози аъзоларидан.

Турғунбоев Сейдан — «Октябрь» колхози аъзоларидан.

ЎРТА ЧИРЧИҚ РАЙОНИ

Шермуҳамедов Ҳабибулла — сайлов комиссиясининг раиси — 4-мактаб ходимларидан.

Минавварова Муқаддас — сайлов комиссияси раисининг ўринбосари — Ўзбекистон Ленинчи Коммунистик ёшлар союзи район ташкилотидан.

Эргашев Раҳим — сайлов комиссиясининг секретари — Тўйтепа колхоз бозори касаба союз ташкилотидан.

Сайлов комиссиясининг аъзолари:

Турсунова Назира — аҳолига маиший хизмат кўрсатиш район комбинати ходимларидан.

Галимзарова Ҳалима — район алоқа бўлими ходимларидан.

Стекольников Николай Прокофьевич — металл-конструкциялари заводи ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан.

Жўраева Фотима — «Партия XXII съезди» колхози аъзоларидан.

Ширинов Баттол — «Ленин йўли» колхози аъзоларидан.

Ражабова Клара — Карл Маркс номли колхоз аъзоларидан.

ЯНГИЙЎЛ РАЙОНИ

Шамшиев Сайфиддин — сайлов комиссиясининг раиси — район қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармаси коммунистик ташкилотидан.

Қирсадоқов Абдураҳим — сайлов комиссияси раисининг ўринбосари — Н. Ниёзов номли колхоз коммунистик ташкилотидан.

Ляднова Тамара Константиновна — сайлов комиссиясининг секретари — меҳнаткашлар депутатлари район Совети ижроия комитети касаба союз ташкилотидан.

Сайлов комиссиясининг аъзолари:

Тожибоев Аҳмад — У. Юсупов номли комбинат вино заводи ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларидан.

Йўлдошева Турсуной — «Москва» колхози коммунистик ташкилотидан.

Алимова Ўринжон — Ленин номли колхоз аъзоларидан.

Шукуров Шокиржон — Калинин номли колхоз коммунистик ташкилотидан.

Шаврина Вера Васильевна — Жамбул номли 46-мактаб ходимларидан.

Гаврилко Валентина Михайловна — Олмазор почта бўлими ходимларидан.

Тошкент область ижроия комитети раисининг ўринбосари.
С. ТОШҚУЛОВ.

Тошкент область ижроия комитетининг секретари
М. ЭГАМБЕРДИЕВ.

Тошкент шаҳри 23 январь 1969 йил.

ҲАЁТ—ИЛҲОМ МАНБАИ

(ҲАВАСКОРЛАР ШЕЪРЛАРИГА ОБЗОР)

Шеъриятга ҳавас, ҳурмат билан қараш элимизда азалдан расм бўлиб келган. Бунинг боиси нимада? Одамларнинг гўзалликка бўлган шайдолигида, нафосатга интилишида.

Шу боисдан редакциямизга ҳар куни кўплаб шеърлар келиб туради. Улар — ёшларнинг қалб куйлари. Бу шеърларда муҳаббат, дўстлик, олижанoблик таранним этилади.

Тошкентлик **Н. Жумаев** ўзининг «Сени кутиб» шеърини қуйидаги сатрлар билан тугатади:

«Тун оқди, сенсиз тонг отди-ю,
Аччиқ дард бағримга ботди-ку.
Кўзларимдан сизди томчи сув,
Ва охир қоғозга томди у».

Самимий, равон сатрлар... Гарчанд бу туғалланиш унча янгилик, шеъриятимизда муҳим бир кашфиёт бўлмаса ҳамки, ёш шоирнинг шеъриятни ниҳоятда нозик дид билан тушунишидан далолат беради.

Редакциямизга келган хатлар орасидаги бир ҳаваскорнинг шеърлари диққатимизни тортди. «Мен ушбу шеърларимни «Севги қўшиқлари» деган рубрика остида хатоларини тўғрилаб чиқаришингизни сўрайман» деб ёзибди.

Газетамизга шеър ёзиб юборадиган ҳаваскорларнинг деярли ҳаммаси шундай илтимос билан мурожаат қилишади. Шунинг учун ҳам бўкалик **Р. Исматов**нинг илтимосномаси бизни мутлақо ажаблантирмади. Аксинча, 6-синф ўқувчисининг шеър ёзиб, редакцияга юборишга журъат қилганидан қувондик. Ҳа, адабиётга қадам қўяётган ёшларда талант, қунт билан бирга жасорат ҳам бўлиши керак. Лекин, ишқ-муҳаббат, деб фарёд уришга ҳали эртароқ эмасмикин?

Қўлимизда кўпгина шеърлар муаллифи тошкентлик **С. Муҳамедов**нинг «Юксалиш йўлида» номли шеърий очерки. Бир қараганда, очерк яхши ёзилганга ўхшайди. Шеърият талабларига ҳам риоя қилинган.

Лекин, бир колхознинг қолоқликдан чиққани ҳақидаги гап, умуман муаллиф илгари сурмоқчи бўлган фикр кичкинагина шеърий очерк қолипига сиғмаган. Бундан ташқари, кўпгина сатрлар жўн, сўзлашувдан иборат бўлиб қолган. Фикримиз беизоҳ бўлмаслиги учун бир парча келтириб ўтамиз:

«Билмоқ истаб шуларни,
Йўл олдик колхоз ёққа.
Етиб бориб манзилга,
Далаларни айландик.
Ерлари бепоёндир,
Чети уланар тоққа.
Унда чинакам меҳнат,
Авждалигига қондик».

Мисра тузилишига эътибор беринг. Фикр мавҳум, пароканда сатрлар. Шу парчани биргина чиройли мисрада айтиб қўя қолса ҳам бўлади. Бироқ, муаллиф ундай қилмаган. Оддийгина бир гапни катта шеърий парчага сочиб юборган. Шеърий очерк бошдан оёқ мана шундай бадиий бўш, ҳиссиз мисралар йиғиндисидан иборат бўлиб қолган.

Бўкалик **А. Аҳмедов**нинг «Эй, гўзал» номли шеърини ҳам кўриб чиқайлик:

«Эй гўзал, қандай гўзалсан сан,
Севиб қолдим сени ман.
Сенга айтар гапим бор,
Нега уяласан мендан сан».

Бунинг нимаси шеър-у, ўқувчи ундан қандай баҳра олади?

Севиш, севилиш дунёнинг азалий қонуни. Бу қонуниятни ҳеч ким, ҳеч қачон инкор қилган эмас, инкор қилмайди ҳам. Лекин, ўз муҳаббатини қоғозга тушираётган ижодкор, «мен сени севиб қолдим», дегани билан шеъриятда муҳим бир кашфиёт яратган бўладими? Йўқ, албатта.

Бу билан севги ҳақида шеър ёзмаслик керак демоқчи эмасмиз. Бундай фикр чиқариш мутлақо нотўғри бўларди. Лекин ҳар бир одам шеъриятга ўз овози билан кириши керак, деган рад этиб бўлмас талаб ҳам бор-ку, ахир. Бу талабга риоя қилмасликка ҳеч кимнинг ҳаққи йўқ.

Кўпгина ҳаваскорлар пролетариатнинг улуғ доҳийси — Ленинга бўлган муҳаббатларини назмга солишга уринадилар. Бу ҳам табиий бир ҳолдир. Иттифоқ адабиётида, бутун жаҳон адабиётида ҳам доҳий ҳақида жуда кўп ёзилган. Илк марта қалам тутган ҳаваскорларнинг даставвал Ленин ҳақида шеър ёзишлари қувончли бир ҳолдир. Афсуски, бу мавзуда ёзилган шеърларда бир нарса — доҳий заковати, унинг камсуқан, меҳрибон одамлигини кўрсатувчи сатрлар етишмайди.

Қирғизистонлик врач **И. Раҳимов**нинг «Ленин» номли шеърини олиб кўрайлик:

«Улуғ доҳий эрур халқлар сардори,
Ленин меҳри яшар юрагимизда.
Эрк деб курашганнинг бахт, байроқдори,
Ленин меҳри яшар юрагимизда.
Оқ танми, қорами — бўлсин қай рангда,
Ҳамма уни сўзлар минг хил оҳангда.
Илҳомчидир шонли меҳнатда, жангда,
Ленин меҳри яшар юрагимизда».

Шеърнинг давоми ҳам худди шунга ўхшаш мисралар билан тугайди. Айтилмоқчи бўлган фикр аниқ, мисралар равон, лекин шеър илгари ёзилган, матбуотда эълон қилинган шеърлардан деярли фарқ қилмайди.

Ўртачирчиқлик **О. Хушназаров**нинг шеърида ҳам шу ҳолни кўрамиз.

Х. Муродов (Орджоникидзе), **Т. Ҳолматов** (Ўрта Чирчиқ), **Н. Саъдуллаев** (Тошкент), **Э. Турсунов** (Тошкент), **Ф. Зиёдуллаев** (Бекобод), **М. Мирхўжаев** (Тошкент), **У. Валиева** (Наманган), **А. Гулбоев** (Оққўрғон), **Т. Қўрғонов** (Москва), О. Ражабов (Тожикистон), **Р. Юнусалиев** (Бекобод), **В. Ҳамидов** (Тошкент), **Н. Мамадалиев** (Тошкент), **М. Раззоқов** (Бухоро) каби қаламкашларнинг турли мавзудаги шеърларида ҳам ҳали бадиийлик, янги фикр айтишга интилиш етишмайди.

Адабиётга ихлос қўйган ҳаваскорлар эътиборига истеъдодли шоирамиз Саида Зуннунованинг бир мулоҳазасини ҳавола қилмоқчимиз: «Адабиётга тутаб кирсанг ҳам, ёниб чиқиб кет. Лекин ёниб кириб, тутаб чиқиб кетма. Бошқаларни чалғитасан». Адабиётга кириб келаётган ҳар бир қаламкаш шу талабга амал қилиши лозим. Шундагина у кўп сонли ўқувчилар диққатига сазовор бўлади. Биз ҳар бир ҳаваскорнинг адабиётга ўз овози билан кириб келишини истардик.

Кичик Чимён ёнбағрида яна бир ажойиб бино қад кўтаради. Бу ерга дам олиш учун келган кишиларга хизмат қиладиган бўлажак бино лойиҳаси тайёр. Республика автомобиль—магистрал йўллари Бошқармаси архитекторлари Г. Кузнецов ва В. Парфиненко яратган бу лойиҳа барча қулайликларга эга. Суратда: бўлажак бино макетини кўриб турибсиз.

И. Душкин фотоси. (ЎзТАГ).

СПОРТ ХРОНИКАСИ

● Совет терма командаси хоккейчилар ватанидаги зафарли сафарини давом эттирмоқда. Хоккейчиларимиз иккинчи учрашувни 7:0 ҳисобида ютган эдилар. Канада миллий терма командаси билан бўлган Виктория шаҳридаги 3-ўйинда ҳам ватандошларимиз майдон эгаларини 8:3 ҳисобида енгдилар. Шайбаларни Михайлов, Петров (2 та), Викулов (2 та), Майоров, Старшинов, Рагулин киритдилар.

Тўртинчи матчда эса 10:2 ҳисобида ғалаба қозондилар.

● Москва динамочилари Чили пойтахтида ўтказилаётган халқаро турнирда муваффақиятли қатнашмоқдалар. Совет спортчилари Аргентинанинг «Сан—Лоренцо» клуби футболчилари устидан 3:1 ҳисобида ғалаба қозонишди. Ўйиннинг 68-минутида Аничкин ҳисобни очди. Орадан бир минут ўтгач, Еврюжихин ҳисобни 2:0 га етказди. Унинг ўзи 78-минутда яна бир тўп киритди. Учрашув тугашига бир неча минут қолганда Гонсалес битта тўп киритишга муваффақ бўлди.

● Монтевидеода давом этаётган халқаро футбол турнирида Москва автозаводчилари иккинчи марта мағлубиятга учрашди. Бу сафар улар Аргентинанинг машҳур «Индепендьенте» командасидан 1:4 ҳисобида енгилишди. Турнирнинг бошқа иштирокчиси Праганинг «Спарта» футболчилари Уругвайнинг «Насьонал» командасини 2:1 ҳисобида енгишди.

● СССРда хизмат кўрсатган тренер ва хизмат кўрсатган спорт мастери Е. Елисеев «Политотдел» командасининг старший тренери қилиб тайинланди. Колхоз футболчилари чемпионатга тайёргарликни қизитиб юбордилар. Машғулотлар ҳозирча залда ўтяпти. Е. Елисеевга республикада хизмат кўрсатган тренер Д. Шегай ва СССР спорт мастери И. Тазетдиновлар ёрдамлашяпти.

● Олмаотадаги мамлакат шахмат чемпионати ниҳоясига етяпти. Яна уч турдан кейин биринчилик байроғи туширилади. Ҳозирча А. Зайцев 11 очко билан пешқадамлик қилмоқда. Л. Полугаевский рақибидан ярим очко фарқ билан иккинчи ўринда боряпти.

● Польша Халқ Республикаси ва Совет Иттифоқининг ёш боксчилари ўртасида Москвада бўлган Европа Кубоги мусобақалари ватандошларимиз фойдасига 7:4 ҳисобида тугади. Мамлакатимиз терма командаси составида тошкентлик уч боксчи ҳам қатнашди. В. Белинский ва Г. Яблоков рақибларини енгиб, СССР командасига қимматли очколар келтирдилар. Р. Рихсиев эса тенг жангда ютуқни бой бериб қўйди. Энди совет спортчилари Италия ёшлар терма командаси билан шу йил ёзида мусобақалашадилар.

МОНГОЛИЯ ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИ. Улан-Батордаги В. И. Ленин номли музей хоналари шу кунлари шаҳарликлар билан гавжум бўлмоқда. Музей қатнашчилари доҳиймизнинг революцион фаолиятини акс эттирувчи бир қатор экспонатлар билан танишмоқдалар. Суратда: музей хоналаридан бирида.

В. Мастюков фотоси. ТАСС.

Дунё хабарлари

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

МХР ТАШҚИ ИШЛАР МИНИСТРЛИГИНИНГ НОТАСИ

УЛАН-БАТОР, (ТАСС). МОНЦАМЕ агентлигининг хабар беришича, Хитой Халқ Республикасининг Монголия Халқ Республикасидаги элчихонаси 1969 йил 10 январдан 14 январгача Монголияда ўтказилган аҳоли рўйхати вақтида тартибни бузганликлари муносабати билан Монголия Халқ Республикасининг ташқи ишлар министрлиги ХХРнинг МХРдаги элчихонасига бугун баёнот берди.

Баёнотда бундай дейилади: Монголия Халқ Республикасида аҳоли рўйхати ўтказишнинг умумий тартиби Монголия Халқ Республикасидаги ҳамма дипломатия ваколатхоналарига маълум қилинган бўлса ҳам, лекин Хитой элчихонаси ана шу умумий тартибга хилоф равишда иш тутиб Хитой гражданлигига мансуб бўлган ва Монголияда истиқомат қиладиган айрим группаларни рўйхатга олишга тўсқинлик қилди.

МХР ташқи ишлар министрлиги Хитой элчихонасининг ана шу ҳаракатларини Хитой томонининг Хитой гражданига мансуб бўлган ва Монголия территориясида яшаб турган айрим группа кишиларни Монголия Халқ Республикаси юрисдикциясидан чиқариб олиш ва улар учун экстерриториаллик ҳуқуқини олиб бериш йўлидаги уринишларнинг янги ифодаси, деб ҳисоблайди.

Хитой Халқ Республикасининг элчихонаси, дейилади Монголия Халқ Республикаси ташқи ишлар министрлигининг баёнотида, ўз гражданларидан айрим кишиларнинг МХР аҳоли рўйхатига киритишга тўсқинлик қилиб, уларни Монголия Халқ Республикаси территориясида бундан буён яшаш учун ҳуқуқий асосдан маҳрум қилдики, бундан келиб чиқадиган оқибатлар учун ХХР элчихонаси батамом жавобгардир.

ПРАГАДА ХАЛҚ МИЛИЦИЯСИ АКТИВИНИНГ ЙИҒИЛИШИ

ПРАГА, 25 январь. (ТАСС). Чехословакия Телеграф агентлиги хабар беради: Кеча Праганинг Фучик номли боғидаги съездлар Саройида Прага ва Ўрта Чехия области халқ милицияси жангчилари активининг йиғилиши бўлди. Актив йиғилиши «Партиянинг маркcча-ленинча бирлиги учун кураш» шиори остида ўтди.

Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Чехия ўлкасида партия ишларига раҳбарлик қилувчи бюросининг раиси Л. Штроугал ҳозирги сиёсий аҳвол тўғрисида доклад қилди.

ГДР ТИНЧЛИК КЕНГАШИНИНГ МАЖЛИСИДА

БЕРЛИН, (ТАСС). Германия Демократик Республикаси тинчлик кенгашининг кеча бу ерда тамом бўлган мажлиси ГДР меҳнаткашларининг Европада тинчлик ва хавфсизлик учун курашга азм-қарор қилганлиги белгиси остида ўтди.

Мажлис қатнашчилари шу йил июнда Берлинда ўтказиладиган жаҳон тинчлик ассамблеясига ҳамда Европа мамлакатларининг шу йил октябрида Венада чақириладиган Европа халқларининг хавфсизлиги ва ҳамкорлиги проблемаларига доир конференциясига тайёргарлик масалаларини муҳокама қилдилар.

«Тинчлик ва хавфсизлик», деди Германия Бирлашган Социалистик партияси Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси А. Норден ўз нутқида,— Германия Демократик Республикасининг тактикаси ва вақтинчалик сиёсати эмас, балки стратегик мақсадидир.

Германия Демократик Республикасининг тинчлик кенгаши Вьетнам Демократик Республикаси билан Жанубий Вьетнам Миллий озодлик фронтининг Париждаги делегацияларига ва араб халқларини қўллаб-қувватлаш юзасидан Қоҳирада ўтказилаётган иккинчи халқаро конференцияга бирдамлик мактублари йўллади.

Мажлисда Германия Демократик Республикаси билан Совет Иттифоқи ўртасидаги бузилмас дўстлик муҳимлиги таъкидлаб ўтилди.

Йеналик профессор Гюнтер Дрефаль ГДР тинчлик кенгашининг янги президенти қилиб сайланди.

РЕСПУБЛИКАЧИЛАР ҲОКИМИЯТ ТЕПАСИДА

Вашингтонда расмий тантанали маросимлар ўтказилганидан кейин президент Р. Никсон бошчилигидаги янги маъмурлар— республикачилар ҳукумати тузилиб ишга киришди.

Америка матбуоти янги ҳукуматнинг составини таҳлил этиб, уни «миллионерлар ҳукумати» деб атайди. Шундай ном билан аташнинг сабаби министрлар ва улардан кўпининг ўринбосарлари фақат бизнесменлар — миллионерлардан иборат бўлганлигигина эмас. Бунга яна сабаб шуки, ҳукумат кўпданоқ белгиланган тарзда ташкил этилди: бу ҳукуматда Америка йирик капитали асосий гуруҳларининг вакиллари бор. Масалан, Уоллстрит гуруҳи ҳукуматда тўрт лавозимни, шу жумладан, «традиция»га мувофиқ, давлат секретари ва юстиция министри, шунингдек транспорт ва савдо министрлари лавозимларини эгаллади. Америка капиталининг ўртағарб гуруҳи беш лавозимга, шу жумладан мудофаа ва молия министрлари каби муҳим лавозимларга эга бўлди. Калифорниялик йирик саноатчи Д. Паккард 80 миллион доллардан ортиқ ҳарбий ҳужжати бўлган мудофаа министрининг ўринбосари қилиб тайинланди. Д. Паккард Пентагонга ҳарбий материаллар етказиб берувчи компанияга ҳам бошчилик қилмоқда, иккита энг муҳим идора — Марказий Разведка Бошқармаси ва федерал текшириш бюроси («Америка охранкаси»)нинг раҳбарлари ҳам ўзгартирилмади.

Оқ уйнинг янги эгаси бирбири билан чамбарчас боғлиқ бўлган кўпгина оғир проблемаларни — ички ва ташқи проблемаларни аввалги ҳукуматдан мерос қилиб олди. Америка обзорчиси Д. Рестон яқинда «проблемаларнинг ворислик йўли билан ўтиши шафқатсиз бир қонда» бўлиб қолди, деб таъкидлади. Д. Рестон бунда АҚШнинг Шарқи-Жанубий Осиёдаги сиёсати барбод бўлганлигини, Вьетнамда жуда қимматга тушаётган урушни, шунингдек Вашингтонни қуршаб олган оғир ички масалаларни—қашшоқлик проблемасини, ирқий ғалаёнларни, кучайиб бораётган инфляцияни ва бошқа муаммоларни кўзда тутади.

АҚШда ҳам, чет элларда ҳам янги ҳукуматнинг қандай хатти-ҳаракатда бўлажагини эътибор билан кузатиб турибдилар. Янги президентнинг анъанага мувофиқ қасамёд қилиш маросимида сўзлаган нутқи тўғрисида кўп фикр баён қилинди. Р. Никсон оғир ички проблемалар борлигига иқрор бўлди, ва шу муносабат билан Америка ўз бошидан кечираётган «маънавий танглик»ни бартараф қилиш йўлини қидириб топиш зарур эканлигини айтди.

Лондонда чиқадиган «Таймс» газетаси президент Никсоннинг сўзларини АҚШ «талаб қилинганича кучли ва талаб қилинганича узоқ вақт мобайнида кучли» бўлиб қолиш ниятидадир, деган маънода изоҳлаб бермоқчи бўлади. Газета «бу нарса қуролланиш учун тобора кўп маблағ сарфлашни қонуний кучга киритишдан далолат бермайдими?» деган саволни беради.

Чет элларнинг кўп шарҳчилари Норвегияда чиқадиган «Афтен постен» газетаси янги президентнинг нутқига қандай баҳо берган бўлса, тахминан шундай баҳо беришни таклиф этмоқдалар. Бу газета янги президент айтган гапларни «илгари ҳам кўп марта эшитганмиз» деб уқтириб ўтади. Президентнинг сўзларидан кейин амалда қилинадиган ишлар, деб таъкидлайди газета, ҳал қилувчи аҳамиятга эгадир.

ТАСС.

Жанубий Вьетнам ватанпарварлари миномётдан Америка агрессорлари позициясини ўққа тутмоқдалар.

ВИА—ТАСС радио фотоси.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 — **Кўрсатишлар программаси.**

Рус тилида: 18.00—**Телеянгиликлар**, 18.15—**Чорвоқ кундалиги**, 18.35—**Куз япроқлари** (бадиий фильм), 20.10—**Кўрсатишлар программаси.**

Ўзбек тилида: 20.15—**10 минут музика**, 20.25—**«Совет мактаби» журнали—50 ёшда**, 21.20—**Телеянгиликлар**, 21.35 — **Маямана ўлкасида** (телефильм), 22.05 — **Янги шеърлар. Осмон тўла нур**, 22.20 — **Шу куннинг созандалари. Б. Алиев.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

19.55 дан—**Москва кўрсатади.**

УЧИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

20.00—**География дарсида** (телефильм, ўзбек тилида).

Рус тилида: 20.20—**Иккинчи ҳаёт** (илмий-оммабоп фильм), 20.40—**Балет кечаси**, 21.30 — **Сенинг остонангда** (телеспектакль).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА—28/I да **Марварид излovчилар**, 29/I да **Оққуш кўли.**

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА—28/I да **Алишер Навоий**, 29/I да **Замон драмаси.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 29/I да **Навоий Астрободда.**

КИНО

Тошдаги достон (1 ва 2-серия) — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 2 ярим ва кеч 8 яримда), «ЧАЙКА», «НАВОИЙ номли, «ВОСТОК», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Омад суқмоқлари — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Оҳангжамоли қутича — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Ака-ука Карамазовлар (1 ва 2-серия) — САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 11 ва кундуз 5 яримда).

Трясогузка Армияси яна жангда — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10, кундуз 11.45 минут ва 1 яримда).

ГЛАВЗАГОТСКОТОТКОРМ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ТРЕСТИГА БУХГАЛТЕР-РЕВИЗОРЛАР, ИНЖЕНЕР-МЕХАНИК

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Миришкор кўчаси, 104-уй (20-автобуснинг «Пионер лагер», 1, 2, 74-автобусларнинг «Чегара» бекатлари). Телефонлар 66-15-61, 66-15-04, 66-15-67.

УЗБЕКИСТОН ТРАВМОТОЛОГИЯ ВА ОРТОПЕДИЯ ИЛМИЙ ТЕКШИРИШ ИНСТИТУТИГА

клиник, ташкилий методик бўлимларига ва лабораторияга **врачлар**

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Каблуков кўчаси 5-уй. Телефон В-3-08-12.

БИЛДИРИШ

Тошкент ишчи-мухбирлар университети тингловчиларининг навбатдаги машғулоти 29 январь, чоршанба куни ўтказилади.

ВРАЧ МАСЛАҲАТИ

АНГИНА

Баъзи кишилар ва ота-оналар ангинани жуда енгил, бешикаст, тез ўтиб кетувчи, врачларга мурожаат қилмаса ҳам бўладиган касаллик деб ўйлайдилар. Бундай тушунча бутунлай нотўғри. Ангина тез, яъни 5—6 кунда ўтиб кетса ҳам, баъзан жуда ёмон кўнгилсиз оқибатлар қолдиради.

Ангина касаллигининг асосий сабабларидан бири беморликни вужудга келтирувчи микробларнинг организмга таъсир этиши билан бевосита боғлиқдир. Микробларнинг муртак тўқимасига қилган таъсирига жавобан организм қисқа вақтда ҳимоя этувчи кучларни вужудга келтираолмаса, яллиғланиши бутун муртакка ёйилиб кетади ва ангина касаллиги рўй беради.

Бундан ташқари муртакларнинг яллиғланишига бир қанча ноқулай шароитлар сабабчи бўлади. Булардан бири об-ҳавонинг ўзгариши. Ўзбекистон шароитида куз, қиш ва баҳор фаслида иқлим ўзгариб туради. Баъзан совуқ шамол эсиб ёғингарчилик рўй беради. Шундай пайтда юпин кийиниб юриш, айниқса намгарчилик вақтида, совуқ шамол эсиб турганда югуриш, оғиз орқали нафас олиш, қизишиб чанқаб ва терлаб турганда совуқ сув ичиш ва муздек овқатларни истеъмол қилиш кўпинча ангинанинг сабабчиси бўлади. Шулар каби, айниқса айрим аъзоларнинг ёки бутун организмнинг шамоллаши муайян ролни ўйнайди.

Айниқса, ангина билан оғиздан нафас оладиган ёки тез-тез тумов бўлиб турувчи кишилар касалланади. Булардан ташқари ангинанинг вужудга келишига чириган тишлар, организмда витаминларнинг етишмаслиги, унинг микробларга ва ташқи муҳитнинг ноқулай шароитига қарши курашиш кучининг жуда ҳам пасайиб кетиши ҳам сабаб бўлади.

Муртакдаги яллиғланиш аломатларига қараб катарал, фолликуляр, лакунар, фасадланувчи ва парда қоплаб яраланувчи турларга бўлинади. Катаралдан ташқари ангинанинг ҳамма турларида беморнинг умумий аҳволи оғирлашиб, ҳарорати 39—40 ва ундан баланд даражага кўтарилади. Йўталганда томоғи қаттиқ оғрийди, иштаҳа бутунлай йўқолади, бел ва бўғинлар сирқирайди, бадан титраб совуқ тер босади. Тил қалин караж боғлайди, жағ ости ва бўйин лимфа безлари бўртади.

Ангина билан оғриган беморга ғоят катта эътибор бериш керак. Чунки, касалликнинг ҳамма тури ҳам ўз вақтида тўғри даволанмаса, баъзи кўнгилсиз оқибатларга олиб келиши мумкин.

Мисол учун бўғин ва мия бодни, юрак ўйноғи, зотилжам, жигар ва буйракларнинг ўткир яллиғланиши ва бошқа касалликларни вужудга келтириши мумкин.

Ўткир ангинани даволаш мураккаб эмас. Агарда, бемор ўз вақтида врачга мурожаат қилса, даволанса, парҳез ва тадбирларни бузмаса 3—4 кунда тузалиб кетади.

Ангина билан оғримасликнинг энг яхши чораларидан бири организмни чиниқтириш, яъни ҳар бир киши ёшига қараб спорт билан шуғулланиши, ҳар куни эрта билан гимнастика қилиши, сочиқни совуқ сув билан ҳўллаб бўйнини, кўкракни артиши керак. Ётиш олдидан, эрталаб ва иложи бўлса овқатлангандан сўнг оғизни, тишларни тиш порошоги билан тозалаш ва оғизни совуқ сув билан чайқаб ташлаш тавсия этилади.

Бурун орқали нафас олишга одатланиб, соф ҳавода сайр этиш, уйда, корхонада хоналарни, мактабда синфларни вақтивақтида шамоллатиб туриш керак. Шунингдек етарликча ухлаш ва тўғри дам олиш, қатъий бир тартибга доимо риоя қилиш зарур.

Юқорида айтилган маслаҳат ва тадбир-чораларга риоя қилсангиз доимо соғлом ва тетик бўласиз.

Қ. МИРАЗИЗОВ,
Тошкент Давлат медицина институти қулоқ, бурун ва томоқ касалликлари кафедрасининг профессори.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана, областного Совета депутатов трудящихся.

Бизнинг адрес: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — В35212, Редактор ўринбосарлари — В35885, В36232, Масъул секретарь — В34808. Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари — В31936. Саноат, транспорт ва қурилиш бўлими — В33786, Партия турмуши, Ахборот ва спорт бўлимлари — В35811, Қишлоқ хўжалиги, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари — В39050, Совет қурилиши, маиший хизмат ва шаҳар хўжалиги бўлими — В38761, Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — В34048, Эълонлар бўлими — В38142, Коммутатор — В30249 дан В30258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри.

Р. 01081. ИНДЕКС — 6469. Б—2174.